

รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิต ปัญหาด้านสังคม สุขภาพ
การเงิน และการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุในภาคใต้

**Life style, social, health and financial problems, and providing
housing for the elderly in Southern Thailand**

โดย

สุนันทา เชื้อชาติ
ศรัณยา บุนนาค

พ.ศ. 2553

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ 2550
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(ก)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี
งบประมาณ 2550 ที่เห็นความสำคัญและสนับสนุนให้ดำเนินงานวิจัยชิ้นนี้

ขอบคุณผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้ในความร่วมมือให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเอง
เป็นอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) นี้ มีวัตถุประสงค์ต้องการศึกษารูปแบบการใช้ชีวิต (Life Style) กิจกรรมประจำวันของผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ผู้สูงอายุในภาคใต้ จำนวน 980 ราย มาทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2550 ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 71.3 ปี มากกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 55.6 ของผู้สูงอายุเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 51 ของผู้สูงอายุเป็นผู้ที่กำลังอยู่กับคู่สมรส มีจำนวนบุตรเฉลี่ย 3.63 คน เกือบครึ่งหนึ่งของผู้สูงอายุไม่ได้ประกอบอาชีพ และร้อยละ 29.1 ของผู้สูงอายุประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยร้อยละ 34 ของผู้สูงอายุต้องทำงานเต็มเวลา อีกร้อยละ 66 ของผู้สูงอายุทำงานในบางช่วงเวลา ผู้สูงอายุวางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุเฉลี่ย 82.74 ปี ผู้สูงอายุที่ทำงานมีรายได้เฉลี่ย 8,427.27 บาท/เดือน บุตรหลานให้เงินผู้สูงอายุใช้เฉลี่ย 3,303.38 บาท/เดือน ร้อยละ 86.7 ของผู้สูงอายุได้รับเงินผู้สูงอายุ 500 บาท ทั้งนี้ร้อยละ 16.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าบางครั้งรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ร้อยละ 76.5 ของผู้สูงอายุรู้สึกกังวลเรื่องการเงินมากที่สุด ร้อยละ 70.5 ของผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ร้อยละ 58.4 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลที่ไม่อาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานว่าเนื่องจากลูกหลานไปทำงานที่อื่น และลูกหลานแยกไปมีครอบครัว โดยร้อยละ 38.8 ของผู้สูงอายุระบุว่าตนเองยังมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ไปในครอบครัว ร้อยละ 81.7 ของผู้สูงอายุรู้สึกเหงา ร้อยละ 6.1 ของผู้สูงอายุเป็นกรรมการชุมชน ร้อยละ 61.2 ของผู้สูงอายุมีความสุข (Enjoy Life) ในการดำรงชีวิตค่อนข้างมาก เมื่อมีอายุมากกว่า 65 ปี ร้อยละ 58.7 ของผู้สูงอายุให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการใช้เวลาอยู่กับครอบครัว และเพื่อน รองลงมา ร้อยละ 22.4 ของผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว การพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 68.6 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีสุขภาพจิตค่อนข้างดี ร้อยละ 49 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีสุขภาพกายแข็งแรงค่อนข้างมาก สำหรับความบกพร่องของสุขภาพกาย พบว่าร้อยละ 16.3 ของผู้สูงอายุเป็นเบาหวานมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุเป็นอัมพาต ร้อยละ 28.6 ของผู้สูงอายุกังวลว่าจะเป็นโรคร้ายจากการสูงอายุ ดังนั้นผู้สูงอายุจึงมีความยินดีจ่าย (Willingness to Pay) ค่ายาและด้านการแพทย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีชีวิตที่สุขภาพดี และไม่ต้องเข้าพักรักษาในสถานพยาบาลเป็นเงินสูงสุดเฉลี่ยรายละ 15,956.23 บาท ร้อยละ 96.4 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีคนที่จะดูแลช่วยเหลือโดยเป็นบุตรหญิง รองลงมา เป็นบุตรชาย ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 29.6 ของผู้สูงอายุเคยหกล้มจนได้รับการบาดเจ็บตามมา และร้อยละ 19.4 ของผู้สูงอายุไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วย สำหรับวิธีการรักษาเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 57.7 ของผู้สูงอายุจะไปโรงพยาบาล รองลงมา ร้อยละ 19.9 ของผู้สูงอายุซื้อยามากินเอง สำหรับความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 68.9 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย รองลงมา ต้องการสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายและค้ำประกัน และค้ำประกัน

Abstract

This survey research was conducted to investigate life style, daily routine, social, health and financial problems, and providing housing for the elderly. Employing multi-stage sampling, the subjects of this study were 980 seniors living in the south of Thailand. Using a guided questionnaire to interview the subjects between March and May, 2007, the results of the study showed that the average age of the elderly was 71.3 years. More than half of them (55.6%) finished early elementary school. 51% of these elderly were living with their spouses. On average, they had 3.63 children. Almost half of the elderly did not work, and 29.1% worked in agriculture. While 34% worked full time, 66% occasionally worked. The elderly planned to retire at the average age of 82.74 years. Their average income was 8,427.27 baht per month. On average, their children gave the elderly 3,303.38 baht per month. 86.7% received federal money for the elderly—500 baht per month. 16.9% mentioned that they had more expenses than income. 76.5% of the elderly were worried about financial problem. 70.5% had right to their land. 58.4% reasoned that they did not live with their children because their children worked in other places, and their children had their own family. 38.8% indicated that they still had a role in decision making about general issues of the family. 81.7% expressed that they were lonely. 6.1% were community committees. 61.2% stated that they rather enjoyed their life. When the elderly became more than 65 years, 58.7% mentioned that they put their primary importance on spending time with family and friends, and their secondary importance was on touring and recreation. 68.6% indicated that they had quite good mental health. 49% expressed that they had considerably good physical health. Concerning physical deficiency, the results revealed that 16.3% of the elderly were patients with diabetes mellitus, and 3.1% were patients with paralysis, respectively. 28.6% were concerned about suffering from severe diseases when becoming older. Therefore, the elderly had willingness to pay at an average of 15,956.23 baht for medication and medical care in order to increase a chance to have good health and not to be admitted to a hospital. 96.4% cited that a person who mainly looked after them were daughters, and sons, respectively. In the past year, 29.6% of the elderly used to fall down and get hurt subsequently. 19.4% never become ill. For treatment of illness, it was found that more than half of the elderly (57.7%) went to see the doctor at the hospital, and 19.9% bought some medicine to recover from an illness, respectively. With regard to social benefits of the elderly in need, the results indicated that 68.9% required health and sanitation, life safety, housing, and solving poverty and underprivileged problems, respectively.

สารบัญเรื่อง

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(ก)
บทคัดย่อ	(ข)
Abstract	(ค)
สารบัญตาราง	(ง)
สารบัญภาพ	(จ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญ และที่มาของปัญหาในการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	3
การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	7
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	9
พื้นที่ดำเนินการ	9
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	9
การเก็บรวบรวมข้อมูล	10
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	10
คุณสมบัติของบุคคลที่อยู่ในข่ายสัมภาษณ์	10
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	10

บทที่ 4 ผลการวิจัย	11
ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคมของผู้สูงอายุ	11
การประกอบอาชีพและรายได้ของผู้สูงอายุ	11
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่าย	14
การออมเงิน	15
การมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และการไม่อาศัยอยู่ร่วมกับบุตรหลาน	16
บทบาทผู้สูงอายุ	16
ความกังวลใจในปัจจุบันก่อความเครียดในผู้สูงอายุ	16
ความรู้สึกลึกเบื่อ เหงา ห่อเหี่ยวใจ ความกลัวของผู้สูงอายุในรอบระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	17
ความสุขของผู้สูงอายุ	17
ความบกพร่องของสุขภาพกาย	18
ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นอิสระ	19
พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ	19
ผู้ที่จะดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ	19
การเจ็บป่วย	20
การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและบทบาทในสังคม	22
ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมทางสังคม	22
ความอยู่ดีด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ	22
ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	23
วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ	27
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	31
สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล	31
ข้อเสนอแนะ	37
บรรณานุกรม	40
ภาคผนวก ก. ตาราง	43
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	91

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตาราง 1	ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคมของผู้สูงอายุ	44
ตาราง 2	การประกอบอาชีพ และรายได้ของผู้สูงอายุ	46
ตาราง 3	ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายด้านต่างๆ	50
ตาราง 4	การออมเงิน	53
ตาราง 5	การมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	55
ตาราง 6	บทบาทผู้สูงอายุ	55
ตาราง 7	ความกังวลในปัจจุบันเกี่ยวกับความเครียดในผู้สูงอายุ	56
ตาราง 8	ความรู้สึกเบื่อ เหงา ห่อเหี่ยวใจ ความกลัวของผู้สูงอายุ ในรอบระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	58
ตาราง 9	ความสุขของผู้สูงอายุ	60
ตาราง 10	ความบกพร่องทางสุขภาพกาย	62
ตาราง 11	ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นอิสระ	64
ตาราง 12	พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ	65
ตาราง 13	ผู้ที่ช่วยเหลือ ช่วยเหลือผู้สูงอายุ	67
ตาราง 14	การเจ็บป่วย	71
ตาราง 15	การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและบทบาทในสังคม	74
ตาราง 16	ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมดูแลตนเอง	75
ตาราง 17	ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมเกี่ยวกับงานบ้าน	77
ตาราง 18	ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมทางสังคม	78
ตาราง 19	ความอยู่ดีด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ	80
ตาราง 20	ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	82
ตาราง 21	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับ และต้องการรับบริการสวัสดิการสังคมประเภทต่างๆ	83
ตาราง 22.1	การวิเคราะห์การผันแปรปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (อาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น)	86
ตาราง 22.2	การวิเคราะห์การจำแนกพหุปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ	87
ตาราง 22.3	Factor Summary ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ	89
ตาราง 22.4	Model Goodness of Fit ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ	90

(จ)

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพ 1 แสดงแบบจำลองกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) ในการวิจัย	8

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ และที่มาของปัญหาในการวิจัย

ในปัจจุบันจำนวนผู้สูงอายุและสัดส่วนผู้สูงอายุของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว ทำให้โครงสร้างประชากรของประเทศไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่ระยะที่เรียกว่า “ภาวะประชากรผู้สูงอายุ” (Population Ageing) อันจะมีผลต่อสภาพทางสังคม สภาพเศรษฐกิจและการจ้างงาน ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรทางสุขภาพและสังคมของประเทศในระยะข้างหน้า ดังนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ระบุในมาตรา 54 และมาตรา 80 ถึงภารกิจที่จะต้องมีการสูงอายุโดยมีวิสัยทัศน์ในการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ว่า “ผู้สูงอายุเป็นหลักชัยของสังคม” และมีปรัชญาดังนี้

- การสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุเป็นกระบวนการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม
- ผู้สูงอายุมีคุณค่าและศักยภาพ สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม

- ผู้สูงอายุมีสักดิ์ศรี และสมควรดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างมีคุณภาพที่สมเหตุสมผล และสมวัย

- ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาส หรือเป็นภาระต่อสังคม และถึงแม้ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งจะประสบความทุกข์ยาก และต้องการการเกื้อกูลจากสังคมและรัฐ แต่ก็เพียงบางช่วงเวลาของวัยสูงอายุเท่านั้น

ดังนั้นในการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก ได้แก่

1. มาตรการคุ้มครองด้านรายได้
2. มาตรการหลักประกันด้านสุขภาพ
3. มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง
4. มาตรการระบบบริการ และเครือข่ายเกื้อหนุนการวิจัยเพื่อให้เกิดพัฒนาการองค์ความรู้

ด้านผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับใช้กำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ

จึงควรทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิต ปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุในภาคใต้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษารูปแบบการใช้ชีวิต (Life Style) กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ
2. ศึกษาปัญหาของผู้สูงอายุในด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (อาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือ แยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น)

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษารูปแบบการใช้ชีวิต ปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

จำกัดขอบเขตการศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้

1.4 นิยามศัพท์

“ผู้สูงอายุ” ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ได้ให้คำนิยามว่าเป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

“การจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ” หมายถึง การที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกตัวไปอาศัยอยู่ต่างหาก

“เขตเมือง” ได้แก่ พื้นที่ในเขตเทศบาล

“เขตชนบท” ได้แก่ พื้นที่นอกเขตเทศบาล

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบข้อมูลด้านเศรษฐกิจ – สังคม ประชากร สภาพาสุภาพ และปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุเผชิญอยู่ ตลอดจนวัฒนธรรมไทยด้านการมีประเพณีที่ลูกหลานเลี้ยงดูบิดามารดาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ และความต้องการของผู้สูงอายุต่อการอยู่อาศัยกับลูกหลาน หรือการแยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น ผลการวิจัยยังช่วยให้ทราบรูปแบบการใช้ชีวิต กิจกรรม กิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ ทราบปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงินและที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ และปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุแยกไปอยู่ที่อื่นแทนการอาศัยอยู่กับลูกหลาน ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ ช่วยให้สามารถทำความเข้าใจต่อปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างถ่องแท้ และหาทางป้องกันแก้ไข โดยเฉพาะเมื่อผู้สูงอายุมีอายุมากขึ้นจนมีความพิการทางกาย หรือมีความผิดปกติทางสมอง เช่น หลงลืม จำเป็นจะต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม จะได้สามารถกำหนดมาตรการ และนโยบายในการช่วยเหลือสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ตลอดจนให้การดูแลด้านสุขภาพ การทำงาน เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น (Well being) ให้มีกำลังใจในการดำรงชีวิต และสร้างสรรค์สังคมต่อไป

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิต ปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุในภาคใต้ ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Reviewed Literature)

การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น สถานภาพสมรส ความเป็นหญิง - ชาย (Gender) การศึกษาที่สูงขึ้น การขยายโอกาสในการทำงาน ฐานะการเงิน สถานะสุขภาพ โครงสร้างและขนาดครอบครัว วัฒนธรรมของการมีญาติพี่น้องเกี่ยวกับค่านิยมในการอาศัยอยู่โดยอิสระ หรืออยู่รวมกันกับญาติพี่น้อง บริการด้านสังคม การช่วยเหลือจากสังคม และชุมชนในท้องถิ่น ฯลฯ และการดำเนินชีวิตมีผลต่อความพอใจในชีวิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อย้อนกลับไปสู่สถานะสุขภาพ และผู้คนในชุมชน

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัว (Changing Family Structure) ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่ดี (Well-being) ของผู้สูงอายุ โดยการเปลี่ยนสถานภาพสมรส ภาวะเจริญพันธุ์ (Fertility) ภาวะการตาย (Mortality) และการย้ายถิ่น (Migration) เป็นปัจจัยที่ทำให้โครงสร้างครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดย Kinsella (1996) ระบุว่าในอนาคตผู้สูงอายุจะมีจำนวนบุตรลดลง แต่จะได้รับการชดเชยจากการมีคู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่ (ชีวิตยืนยาว) มากขึ้น ในเกาหลีใต้ Lee and Palloni (1992) รายงานว่าแม้ว่าภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดลงเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนสตรีที่ไม่มีบุตรชาย แต่การที่สามียังมีชีวิตอยู่ส่งผลให้สัดส่วนของสตรีที่เป็นหม้ายลดลง ผู้สูงอายุต้องการความช่วยเหลือจากสังคม เนื่องจากโครงสร้างอายุประชากรของเกาหลีใต้ มีสัดส่วนของประชากรที่เป็นผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ถ้าหากรัฐไม่สนับสนุนในด้านเศรษฐกิจ - สังคมให้ผู้สูงอายุ มาตรฐานความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่เป็นหม้ายจะเลวลง

ในขณะที่เกาหลีใต้มีภาวะเจริญพันธุ์ลดลง ประเทศกำลังพัฒนาอีกหลายประเทศกลับเข้าสู่ยุคของการมีบุตรจำนวนมาก (Baby Boom) ในช่วงหลังสงครามโลก ซึ่งนำไปสู่การมีญาติ (บุตร) ของผู้สูงอายุในปัจจุบันมากขึ้นกว่าเดิม (Crimmins and Ingegneri, 1990; Wolf, 1995) การดูแลผู้สูงอายุจึงต้องพิจารณาว่าควรให้ญาติและรัฐมาดูแลผู้สูงอายุร่วมกันเพียงไร ซึ่งเรื่องนี้เป็นประเด็นที่ต้องทำการตัดสินใจ (Wolf, Freedman and Soldo, 1997; Wolf and Soldo, 1988)

การหย่าร้างที่เพิ่มขึ้นในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัว การมีบุตรหมายถึงการที่ผู้สูงอายุจะได้มีผู้ดูแลตนเอง (Wacher, 1998) อย่างไรก็ตามการมีบุตรในบางกรณี บิดา - มารดาที่หย่าร้างกันไม่ได้ทำหน้าที่ผู้ปกครองของบุตร และไม่ได้ให้เงิน

เลี้ยงดูบุตร ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์ในอนาคตรหว่างบิดา - มารดา และบุตร (Bulcroft and Bulcroft, 1991 ; Cooney and Uhlenberg ,1990) การลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ และการหย่าร้างที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัว เช่นเดียวกับการย้ายถิ่น (จากชนบทสู่เมือง) ทำให้ผู้สูงอายุขาดคนดูแล ซึ่งในบางกรณีบิดา - มารดาอาจจะย้ายถิ่นตามบุตรไปอยู่ในเมืองด้วย นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่ไม่ได้สมรส หรือผู้สูงอายุที่สมรสแต่ไม่มีบุตร ก็เป็นกลุ่มที่สังคมต้องดูแล (Koropeckyj - Cox, 1998 ; Wu and Pollard, 1998)

ในบางส่วนของแอฟริกา โรค AIDS ได้คร่าชีวิตของผู้ใหญ่เป็นจำนวนมาก ทั้งคนแก่และเด็กไว้เบื้องหลัง โดยคนแก่ต้องทำหน้าที่เลี้ยงดูหลาน ผลการวิจัยเด็กกำพร้าจากเอดส์ใน Kinshasa, Zaire พบว่าร้อยละ 35 ของเด็กกำพร้าดังกล่าวได้รับการดูแลจากปู่ - ย่า ตา - ยาย (Ryder et al., 1994) ดังนั้นผลของโรคเอดส์ทำให้เกิดภาวะแก่ผู้สูงอายุ อีกทั้งเด็กอาจเสียชีวิตทำให้ไม่ได้เลี้ยงดูผู้สูงอายุเป็นการตอบแทน

การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ของครอบครัว (Familial Resource Transfers) เนื่องจากการดูแลผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และเศรษฐกิจ กระทำโดยสมาชิกครอบครัว ดังนั้นจึงควรทำความเข้าใจปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของครอบครัวและญาติ (Myers, 1996) มีความเข้าใจน้อยมากเกี่ยวกับการตัดสินใจที่สลับซับซ้อนในการให้การดูแลผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ จากสมาชิกครัวเรือน (Wolf, Freedman and Soldo, 1997) และผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ร่วมกับบุตรหลานต่างก็ต้องพึ่งพากัน (Casterline et al., 1991; Chan, 1997) ผู้สูงอายุได้รับการช่วยเหลือด้านการเงินจากบุตร โดยในประเทศที่มีประกันสังคม และโครงการความมั่นคงทางสังคม ผู้สูงอายุจำนวนมากได้ให้เงิน ที่พักอาศัย ดูแลบุตรหลาน ดูแลสัตว์เลี้ยง ซึ่งในประเทศมาเลเซียได้ทำการศึกษาพบว่าการโอนเงินช่วยเหลือระหว่างผู้ใหญ่และบุตรหลาน (Lillard and Willis, 1997)

นอกเหนือจากการเงิน พบว่าในประเทศกำลังพัฒนา ผู้ใหญ่ให้การจุนเจือครอบครัวจำนวนมาก ช่วยดูแลเฝ้าบ้านและเลี้ยงดูหลาน แต่ไม่ทราบว่าจุนเจือครอบครัวไปเป็นจำนวนเงินเท่าไร (Agree, Biddlecom and Valente, 1999) ดังนั้นจึงเป็นความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันระหว่างผู้สูงอายุและบุตรหลาน

การจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (Preference about living arrangements) มีความจำเป็นที่ต้องศึกษาวิจัยทัศนคติและความต้องการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ (Kinsella, 1990; Myers, 1996) ทั้งนี้ความพึงพอใจในการอยู่อาศัยขึ้นอยู่กับค่านิยม(Norm)ในอดีตของผู้สูงอายุ ในฟิลิปปินส์พบว่าผู้สูงอายุจำนวนมากชอบที่จะอยู่คนเดียว หรืออยู่กับคู่สมรสมากกว่าการอาศัยอยู่กับลูกหลาน (Natividad and Cruz, 1997)

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทยมีรายละเอียด ดังนี้

นภาพร ชโยวรรณและคณะ(2535) วิเคราะห์แบบของการอยู่อาศัยในหลาย ๆ ด้านของผู้สูงอายุ และการเกี่ยวพันด้านวัตถุแก่บิดามารดาสูงอายุของบุตร โดยมุ่งความสนใจไปที่อิทธิพลของขั้นตอนชีวิตของผู้สูงอายุและของบุตรที่มีต่อเรื่องดังกล่าว ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของวงจรชีวิตของบิดา-มารดาสูงอายุ และของบุตรในการทำให้เกิดความเข้าใจถึงระบบการเกี่ยวพันของผู้สูงอายุในประเทศกำลังพัฒนา ระบบครอบครัวอุปถัมภ์แก่ผู้สูงอายุในประเทศไทย นับว่าสัมพันธ์กับขั้นตอนชีวิตของทั้งผู้สูงอายุเองและของบุตรที่โตเป็นผู้ใหญ่ในหลายทาง เมื่อผู้สูงอายุมีอายุมากขึ้น จะประสบกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในขั้นตอนชีวิตไปเรื่อย ๆ สำหรับในประเทศไทยความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุและสัดส่วนที่อยู่ด้วยกันกับบุตร พบว่าบุตรตอบสนองน้อยลงในขณะที่ความต้องการของบิดา-มารดาที่จะอยู่กับบุตรเพิ่มขึ้น และความสามารถของบิดา-มารดาที่จะให้สวัสดิการแก่บุตรลดลง สิ่งสำคัญที่จะต้องตระหนักคือผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่ามีแนวโน้มจะมีบุตรที่มีอายุมากกว่าผู้สูงอายุที่มีอายุน้อยกว่า และบุตรเหล่านั้นมักจะอยู่ในขั้นตอนชีวิตที่มีการแยกตัวออกไปอยู่อาศัยต่างหาก และการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุเหมือนจะทำได้ยากขึ้น

วันทนา กลิ่นงาม และนิวัติ กลิ่นงาม (2530) ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการ การเตรียมตัวเพื่อชีวิตของผู้สูงอายุ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับการพัฒนาของชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุยังประสบปัญหาต่าง ๆ อยู่มากทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ สภาพที่อยู่อาศัย และสุขภาพอนามัย เมื่อพิจารณาความต้องการและเป้าหมายก็พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะผ่อนคลายและหาทางแก้ไขปัญหาค้นพื้นฐานเหล่านั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้บางส่วนได้กลายเป็นชีวิตที่สำคัญของผู้สูงอายุไปในตัว นอกจากนี้ระดับการพัฒนาของชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ไม่มีผลต่อสภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญ

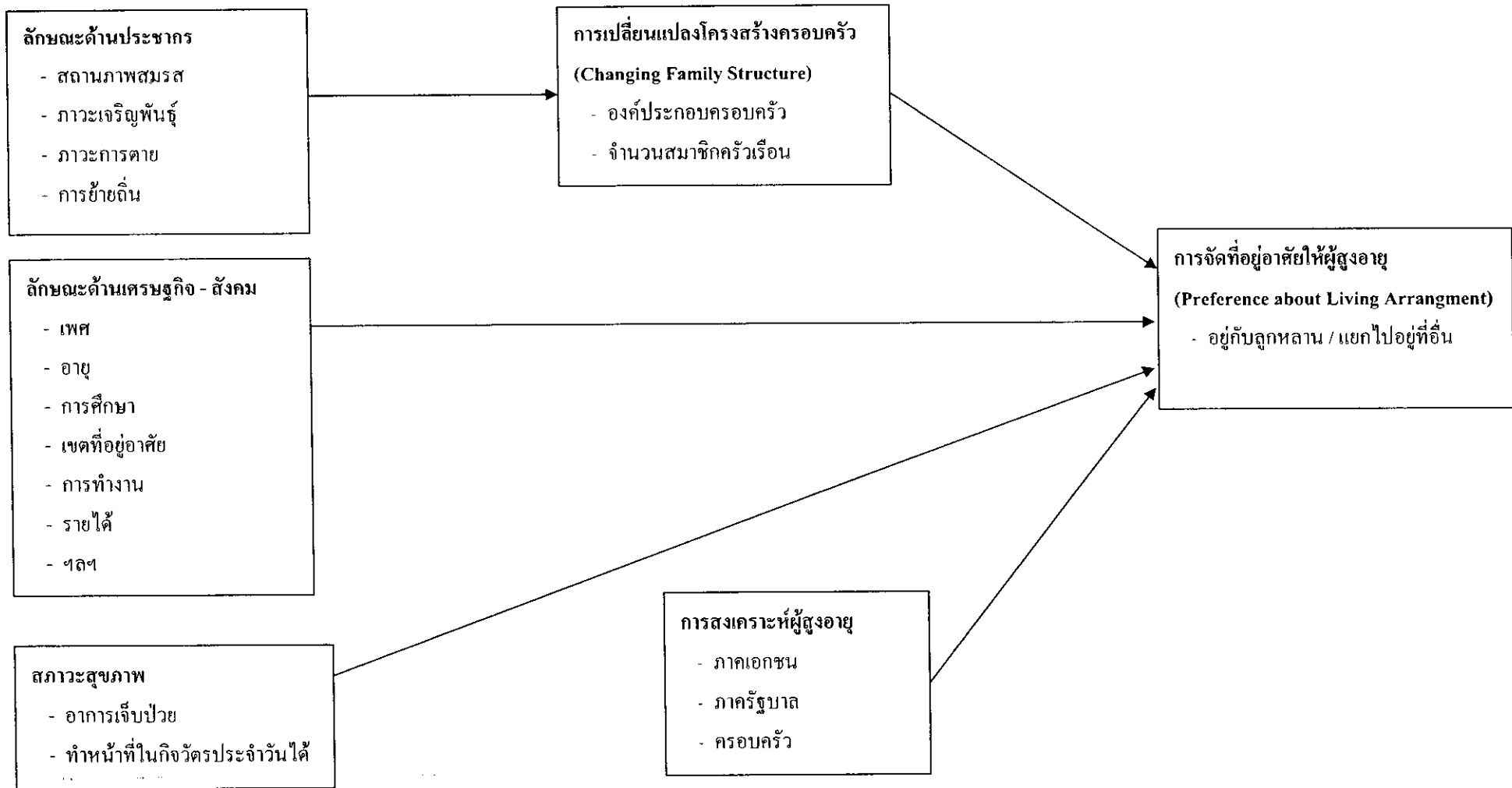
ศรีเรือน แก้วกังวาล (2535) ศึกษาความสัมพันธ์และทัศนคติของเด็กทุกกลุ่ม ต่อผู้ใหญ่หนุ่มสาวและสูงอายุโดยภาพรวม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อผู้ใหญ่หนุ่มสาวและสูงอายุกับตัวแปรอื่นๆ ที่เป็นภูมิหลังของเด็ก กลุ่มตัวอย่างคือการมีผู้สูงอายุในบ้าน ความถี่ในการไปมัสยิด ความถี่ในการสวดมนต์ และการทำกิจกรรมร่วมกัน ผลการศึกษาแสดงลักษณะสัมพันธ์ภาพและทัศนคติของเด็กไทยมุสลิมที่มีต่อผู้ใหญ่หนุ่มสาวและสูงอายุว่า เด็กมุสลิมโดยภาพรวมมีสัมพันธ์ภาพที่ดี และทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุมากกว่าต่อคนหนุ่มสาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างเครือญาติของไทยมุสลิมกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะชาวมุสลิมในภาคใต้

อำไพ ชนะกอก และคณะ (2535) ศึกษาแบบแผนสุขภาพ ปัญหา และความต้องการของผู้สูงอายุ และเพื่อเปรียบเทียบแบบแผนสุขภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุระหว่าง เพศ

ลักษณะครอบครัวและฐานะเศรษฐกิจ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าแบบแผนการรับรู้สุขภาพและการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ปฏิบัติตัวถูกต้องในเรื่องของการดูแลสุขภาพตนเอง การตรวจเช็คร่างกาย การรักษาความสะอาดของร่างกาย และการปฏิบัติตัวเมื่อเจ็บป่วย เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศ ลักษณะครอบครัว ฐานะเศรษฐกิจ พบว่ามีความแตกต่างระหว่างเพศ เรื่องการดูแลตนเองขณะเจ็บป่วย ระหว่างฐานะเศรษฐกิจเรื่องการทำความสะอาดปากฟัน แบบแผนอาหารและการเผาผลาญอาหาร ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีแบบแผนการรับประทานอาหารและน้ำถูกต้อง ผู้สูงอายุที่เพศต่างกันจะมีความแตกต่างกันในเรื่องชนิดและปริมาณของน้ำดื่ม และการเสพสารเสพติด แบบแผนการขับถ่าย ผู้สูงอายุส่วนมากมีแบบแผนถ่ายอุจจาระและปัสสาวะถูกต้อง และยังพบว่าสุขนิสัยในการขับถ่ายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างเพศ และฐานะเศรษฐกิจ แบบแผนสติปัญญาและการรับรู้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักจะขี้ลืม ส่วนมากไม่ค่อยมีปัญหาที่ต้องแก้ไข แต่ถ้ามีปัญหา ก็จะปรึกษาบุตรหลาน แบบแผนการพักผ่อนนอนหลับ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีแบบแผนพักผ่อนและการนอนหลับเฉลี่ยวันละประมาณ 8-10 ชั่วโมง แบบแผนกิจกรรมและการออกกำลังกาย ผู้สูงอายุส่วนมากยังคงปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองและยังสามารถปฏิบัติภารกิจต่างๆได้ และมีการออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอ ส่วนเพศและฐานะเศรษฐกิจยังมีผลทำให้เกิดความแตกต่างกันในการสันทนการของผู้สูงอายุ ส่วนลักษณะครอบครัวมีผลทำให้ผู้สูงอายุมีการออกกำลังกายต่างกัน แบบแผนการรับรู้ตนเอง อึดทน โทศน์ บทบาทและสัมพันธภาพ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยอมรับในความเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปร่างหน้าตาที่เกิดจากความชรา มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวและยังคงมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่บุตรหลาน และร่วมกิจกรรมภายในหมู่บ้าน และยังพบว่าการยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงของรูปร่างหน้าตา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างลักษณะครอบครัว แบบแผนเพศและการเจริญพันธุ์ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศแล้ว และฐานะเศรษฐกิจมีผลทำให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ แบบแผนการปรับตัว ทนทานกับความเครียด ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับความเครียดหรือในกรณีที่มีความไม่สบายใจเกิดขึ้นก็มักไปหาเพื่อนฝูงวัยเดียวกัน และไม่มีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรดังกล่าว แบบแผนคุณค่าความเชื่อ ผู้สูงอายุทั้งหมดมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และมีการประกอบกิจกรรมทางศาสนา เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรดังกล่าวพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ในด้านปัญหา พบว่าปัญหาด้านร่างกายที่พบมากที่สุดคือ อาการทางกระดูกและกล้ามเนื้อ ส่วนปัญหาทางด้านจิตใจคือ รู้สึกว่าตนเองทำอะไรไม่ได้เหมือนเดิมและมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง และยังพบว่าฐานะเศรษฐกิจและลักษณะครอบครัว มีผลทำให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องความถี่ในการเจ็บป่วยและการเป็นโรคประจำตัว ส่วนด้านจิตใจนั้นพบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างเพศ ลักษณะครอบครัว และฐานะเศรษฐกิจ

2.2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัวขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร ได้แก่ สถานภาพสมรส ภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการตาย การย้ายถิ่น และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัว ส่งผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (Preference about Living) ที่หมายถึงการที่ผู้สูงอายุจะอาศัยอยู่กับลูกหลานหรือแยกไปอยู่ต่างหาก ซึ่งถูกกระทบมาจากลักษณะด้านเศรษฐกิจ - สังคม สภาวะสุขภาพ และการสงเคราะห์ให้ผู้สูงอายุ (ดังแผนภาพ 1)

แผนภาพ 1 แบบจำลองแนวความคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อลักษณะการอาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกไปอยู่เองของผู้สูงอายุ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research)นี้ มีวัตถุประสงค์ต้องการศึกษารูปแบบการใช้ชีวิต (Life Style) กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุในภาคใต้ มีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่ 14 จังหวัดภาคใต้

3.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้

3.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling) มีรายละเอียดดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 แบ่งจังหวัดในภาคใต้ออกเป็น 4 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 เป็นภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วยจังหวัดชุมพร ระนอง พังงา

กลุ่มที่ 2 เป็นภาคใต้ตอนกลางฝั่งอันดามัน ประกอบด้วยจังหวัดภูเก็ต กระบี่ ตรัง

กลุ่มที่ 3 เป็นภาคใต้ตอนกลางฝั่งอ่าวไทยประกอบด้วยจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา

กลุ่มที่ 4 เป็นภาคใต้ตอนล่าง ประกอบด้วยจังหวัดสตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างธรรมดาแบบง่าย(Simple Random Sampling) ให้ได้จังหวัดตัวอย่าง
กลุ่มละ 1 จังหวัด ซึ่งจังหวัดที่ตกเป็นตัวอย่าง ได้แก่ จังหวัดชุมพร ตรัง สงขลา และปัตตานี

ขั้นตอนที่ 2 ในแต่ละจังหวัดตัวอย่าง จัดทำรายชื่ออำเภอที่มีเขตเทศบาล จากนั้นใช้วิธีสุ่ม
ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยให้เลือกอำเภอเมืองในแต่ละจังหวัด และอีก 1 อำเภอที่มี
เขตเทศบาล/จังหวัด ได้แก่ อ.หลังสวน ชุมพร อ.กันตัง ตรัง อ.หาดใหญ่ สงขลา และ อ.โคกโพธิ์ ปัตตานี

ขั้นตอนที่ 3 ในแต่ละอำเภอที่ตกเป็นตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental
Sampling) ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับลูกหลาน / แยกไปอาศัยอยู่เอง ทั้งในเขตชนบทและเขตเมือง จำแนก
เป็นเพศชายและเพศหญิงจำนวนเท่า ๆ กัน ได้จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 980 ราย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่รวบรวมขึ้นมาใหม่จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ในช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2550

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม(Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) และคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) (คูในภาคผนวก ข.) แบบสอบถามนี้ถูกนำไปทดสอบความถูกต้องเหมาะสม(Pre-test) กับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ใน ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการสัมภาษณ์จริงโดยพนักงานสัมภาษณ์ที่เป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งได้ผ่านการฝึกอบรมแล้ว

คุณสมบัติของบุคคลที่อยู่ในข่ายสัมภาษณ์

- 1) ต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป
- 2) สามารถพูดคุยได้รู้เรื่อง (ได้ยิน และตอบคำถามได้)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ถูกนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

3.6.1 สถิติพรรณนา ใช้อัตราส่วนร้อย (%) และค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ในการบรรยายลักษณะทั่วไป ด้านเศรษฐกิจ-สังคม รูปแบบการใช้ชีวิต (Life Style) กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ ตลอดจนปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

3.6.2 สถิติวิเคราะห์ ใช้การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis หรือ MCA) ประกอบกับสถิติการวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance หรือ ANOVA) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (อาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

เมื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 980 ราย มาประมวลผลและจัดหมวดหมู่เป็นประเด็นด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า

4.1 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคมของผู้สูงอายุ (ตาราง 1)

เขตที่อยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือคิดเป็นร้อยละ 76.5 ของผู้สูงอายุ อาศัยอยู่ในเขตชนบท ที่เหลืออีกร้อยละ 23.5 อาศัยอยู่ในเขตเมือง

อายุ ผู้สูงอายุที่ตกเป็นตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 71.30 ปี เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่าร้อยละ 21.9 ของผู้สูงอายุเป็นกลุ่มอายุ 60 - 64 ปี ร้อยละ 28.6 เป็นกลุ่มอายุ 65 - 69 ปี ร้อยละ 14.3 เป็นกลุ่มอายุ 70 - 74 ปี ร้อยละ 18.9 เป็นกลุ่มอายุ 75 - 79 ปี และร้อยละ 16.3 เป็นกลุ่มอายุ 80 - 92 ปี

การศึกษา มากกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 55.6 ของผู้สูงอายุ เรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น รองลงมาร้อยละ 21.9 ของผู้สูงอายุไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 10.2 เรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 3.1 เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 3.1 เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 4.1 เรียนจบปริญญาตรี และที่เหลืออีกร้อยละ 2 เรียนจบสูงกว่าปริญญาตรี

ศาสนา เกือบทั้งหมดหรือคิดเป็นร้อยละ 95.9 ของผู้สูงอายุ เป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ที่เหลืออีกร้อยละ 4.1 นับถือศาสนาอิสลาม

สถานภาพสมรส ร้อยละ 51 ของผู้สูงอายุ เป็นผู้ที่กำลังอยู่กินกับคู่สมรส รองลงมาร้อยละ 26.6 เป็นหม้าย ร้อยละ 11.2 กำลังอยู่กินกับคู่ชีวิต (Life Partner) ร้อยละ 5.6 แยกกันอยู่กับคู่สมรส ร้อยละ 3.6 เป็นโสด และร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุได้หย่าร้าง

จำนวนบุตร ผู้สูงอายุมีจำนวนบุตรเฉลี่ย 3.63 คน ทั้งนี้ร้อยละ 2.9 ของผู้สูงอายุไม่มีบุตร ร้อยละ 22.1 มีบุตร 1 - 2 คน ร้อยละ 41.3 มีบุตร 3 - 4 คน และร้อยละ 33.7 ของผู้สูงอายุมีบุตร 5 - 7 คน

การมีเด็กอายุน้อยกว่า 8 ปี อาศัยอยู่ร่วมบ้าน พบว่าส่วนใหญ่หรือคิดเป็นร้อยละ 78.6 ของผู้สูงอายุไม่มีเด็กอายุน้อยกว่า 8 ปี อาศัยอยู่ร่วมบ้าน

4.2 การประกอบอาชีพและรายได้ของผู้สูงอายุ (ตาราง 2)

อาชีพหลัก เกือบครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 49 ของผู้สูงอายุ ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 29.1 ของผู้สูงอายุประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ร้อยละ 6.1 เป็นเจ้าของกิจการ ร้อยละ 3.1

รับจ้างทั่วไป และอีกร้อยละ 1 เป็นข้าราชการบ้านานู / พนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่เหลือร้อยละ 11.7 ประกอบอาชีพอื่น ๆ

ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน ร้อยละ 34 ของผู้สูงอายุต้องทำงานเต็มเวลา อีกร้อยละ 66 ของผู้สูงอายุทำงานในบางช่วงเวลา

การวางแผนจะเลิกทำงาน ร้อยละ 46 ของผู้สูงอายุที่ปัจจุบันยังทำงาน วางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุ 75 ปีและน้อยกว่า ร้อยละ 28 วางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุ 80-85 ปี ร้อยละ 40 วางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุ 86-90 ปี และอีกร้อยละ 6 วางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุ 91-95 ปี หรือผู้สูงอายุ วางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุเฉลี่ย 82.74 ปี

ความต้องการกลับไปทำงานอีก สำหรับผู้สูงอายุที่ปัจจุบันไม่ได้ทำงาน พบว่ามีเพียงร้อยละ 4.6 ของผู้สูงอายุดังกล่าวที่ต้องการทำงาน โดยผู้สูงอายุเกือบทั้งหมดหรือคิดเป็นร้อยละ 95.7 ไม่ต้องการกลับไปทำงานอีก

อาชีพที่ต้องการจะทำงานในอนาคต ครั้งหนึ่งของผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน ระบุว่าต้องการเป็นเกษตรกร และที่เหลืออีกครึ่งหนึ่งต้องการทำงานอาชีพอื่นๆ

อาชีพในอดีตของผู้สูงอายุที่ปัจจุบันไม่ได้ทำงาน พบว่าร้อยละ 39.6 ของผู้สูงอายุดังกล่าวเคยเป็นเกษตรกร ร้อยละ 6.6 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 13.2 เป็นข้าราชการบ้านานู / พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอีกร้อยละ 40.7 ประกอบอาชีพอื่นๆ

การมีรายได้ของผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุไม่มีรายได้ และร้อยละ 96.9 ของผู้สูงอายุมีรายได้

การทำงานมีรายได้เป็นของตนเอง พบว่าร้อยละ 23.6 ของผู้สูงอายุที่ยังทำงานมีรายได้ 500-2,000 บาท/เดือน ร้อยละ 27.3 มีรายได้ 2,001-4,000 บาท/เดือน ร้อยละ 25.5 มีรายได้ 4,001-8,000 บาท และร้อยละ 23.6 ของผู้สูงอายุมีรายได้จากการทำงาน 8,001-70,000 บาท/เดือน หรือมีรายได้เป็นของตนเองเฉลี่ย 8,427.27 บาท/เดือน

รายได้ที่ได้รับจากบุตรหลาน พบว่าร้อยละ 39 ของผู้สูงอายุได้เงินจากบุตรหลาน 500-2,000 บาท/เดือน ร้อยละ 28.8 ของผู้สูงอายุได้เงินจากบุตรหลาน 2,001-3,000 บาท/เดือน และร้อยละ 32.2 ของผู้สูงอายุได้เงินจากบุตรหลาน 3,001-9,900 บาท/เดือน หรือบุตรหลานให้เงินผู้สูงอายุใช้เฉลี่ย 3,303.38 บาท/เดือน

การได้รับเงินผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 86.7 ของผู้สูงอายุได้รับเงินผู้สูงอายุ 500 บาท ที่เหลืออีกร้อยละ 13.3 ของผู้สูงอายุไม่ได้รับเงินดังกล่าว โดยผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. อายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2552
3. ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ ยกเว้นผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548

การได้รับเงินอื่นๆ ผู้สูงอายุ 75 ราย จากทั้งหมด 980 ราย ได้รับเงินอื่นๆ โดยร้อยละ 26.7 ของผู้สูงอายุได้รับเงินอื่นๆ 500 บาท/เดือน ร้อยละ 20 ของผู้สูงอายุได้รับเงินอื่นๆ 1,000 บาท/เดือน ร้อยละ 13.3 ของผู้สูงอายุได้รับเงินอื่นๆ 5,000 บาท/เดือน และร้อยละ 40 ของผู้สูงอายุได้รับเงินอื่นๆ 9,000 บาท/เดือน หรือผู้สูงอายุได้รับเงินอื่นๆ เฉลี่ย 4,600 บาท/เดือน

รายได้รวมต่อเดือนของผู้สูงอายุ เมื่อรวมรายได้ทุกประเภท พบว่าผู้สูงอายุมีรายได้รวมเฉลี่ย 7,618.94 บาท/เดือน โดยร้อยละ 28.4 ของผู้สูงอายุมีรายได้รวม 500-2,500 บาท/เดือน ร้อยละ 20 ของผู้สูงอายุมีรายได้รวม 2,501-4,000 บาท/เดือน ร้อยละ 23.2 ของผู้สูงอายุมีรายได้รวม 4,001-7,500 บาท/เดือน และร้อยละ 28.4 ของผู้สูงอายุมีรายได้รวม 7,501-70,000 บาท/เดือน

ความเพียงพอของรายได้ พบว่าร้อยละ 47.4 ของผู้สูงอายุ ระบุว่าไม่มีรายได้พอติดกับรายจ่าย ร้อยละ 34.2 ของผู้สูงอายุมีรายได้เหลือจากการใช้จ่าย ร้อยละ 16.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าบางครั้งรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุระบุว่าส่วนใหญ่รายได้ไม่พอกับการใช้จ่าย และอีกร้อยละ 0.5 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความเป็นอยู่ลำบากโดยรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

การมีหนี้สิน พบว่าร้อยละ 73.5 ของผู้สูงอายุไม่มีหนี้สิน และร้อยละ 26.5 ของผู้สูงอายุมีหนี้สิน

จำนวนเงินที่เป็นหนี้ธนาคาร สหกรณ์ สถาบันการเงิน ร้อยละ 23.8 ของผู้สูงอายุเป็นหนี้ 5,000-15,000 บาท ร้อยละ 28.6 ของผู้สูงอายุเป็นหนี้ 15,001-30,000 บาท ร้อยละ 19.0 ของผู้สูงอายุ

เป็นหนี้ 30,000-60,000 บาท และร้อยละ 28.6 ของผู้สูงอายุเป็นหนี้ 60,001-990,000 บาท หรือผู้สูงอายุเป็นหนี้ธนาคาร สหกรณ์ สถาบันการเงิน เล็กรายละ 193,300 บาท

การคาดการณ์ฐานะการเงินใน 2-3 ปีข้างหน้า พบว่าร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุระบุว่าเลวลงกว่าเดิม ร้อยละ 37.8 ของผู้สูงอายุระบุว่าเหมือนเดิม ร้อยละ 21.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าดีกว่าปัจจุบัน ร้อยละ 38.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่ทราบ / ไม่แน่ใจว่าในอีก 2-3 ปีข้างหน้า ฐานะการเงินจะเป็นอย่างไร

4.3 ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายด้านต่างๆ (ตาราง 3)

การประกันสุขภาพ ร้อยละ 32 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามารถหาเงินมาประกันสุขภาพได้ง่าย ร้อยละ 31.4 ระบุว่าปานกลาง ร้อยละ 8.2 ระบุว่าหาได้ยาก โดยร้อยละ 28.4 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีรายจ่ายในการประกันสุขภาพ

การดูแลสุขภาพ ร้อยละ 48 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามารถหาเงินมาใช้จ่ายดูแลสุขภาพได้ง่าย ร้อยละ 29 ของผู้สูงอายุระบุว่าปานกลาง ร้อยละ 4.6 ระบุว่ายาก โดยร้อยละ 18.4 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีรายจ่ายนี้

ที่อยู่อาศัย ร้อยละ 2.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามารถหาเงินมาใช้จ่ายชำระค่าเช่า หรือเกี่ยวกับการจ้างที่อยู่อาศัยได้ง่าย ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าปานกลาง ร้อยละ 94.8 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีรายจ่ายนี้

การเดินทาง ร้อยละ 38.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าง่าย ร้อยละ 26.8 ของผู้สูงอายุระบุว่าปานกลาง ร้อยละ 4.1 ของผู้สูงอายุระบุว่ายาก โดยร้อยละ 30.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีรายจ่ายนี้

การบำรุงรักษากัน ร้อยละ 10.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามารถหาเงินมาใช้จ่ายในการบำรุงรักษากันได้ง่าย ร้อยละ 17.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าปานกลาง และร้อยละ 5.1 ของผู้สูงอายุระบุว่ายาก โดยร้อยละ 67.4 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีรายจ่ายนี้

การชำระหนี้ ร้อยละ 6.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้ง่าย ร้อยละ 13.3 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสามารถปานกลาง ร้อยละ 5.1 ของผู้สูงอายุระบุว่ายาก และร้อยละ 75.5 ของผู้สูงอายุไม่มีรายจ่ายนี้

การศึกษา พบว่าร้อยละ 4.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามารถหาเงินมาใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของตนเองหรือบุตรหลานได้ง่าย ร้อยละ 7.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าปานกลาง โดยร้อยละ 87.8 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีรายจ่ายนี้

ค่าอาหาร ร้อยละ 77.1 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสามารถหาเงินมาใช้จ่ายค่าอาหารได้ง่าย ร้อยละ 16.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าปานกลาง และร้อยละ 6.8 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีรายจ่ายนี้ โดยผู้อื่นเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายให้

ค่ายา ร้อยละ 35.3 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสามารถหาเงินมาใช้จ่ายค่าซื้อยาตามใบสั่งยาแพทย์ได้ง่าย ร้อยละ 52.9 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสามารถปานกลาง ร้อยละ 11.8 ของผู้สูงอายุระบุว่ายากที่จะหาเงินมาใช้จ่ายค่ายา

การชำระเงินในการใช้หนี้บัตรเครดิต พบว่าร้อยละ 66.7 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายชำระใบเรียกเก็บเงินในการใช้หนี้บัตรเครดิตได้ง่าย และร้อยละ 33.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้ปานกลาง

การเลี้ยงดูสมาชิกครัวเรือน พบว่าร้อยละ 14.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามารถหาเงินมาใช้จ่ายเลี้ยงดูสมาชิกครัวเรือนได้ง่าย และร้อยละ 83.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าปานกลาง

การชำระภาษีทรัพย์สิน พบว่าร้อยละ 40.5 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสามารถหาเงินมาใช้จ่ายชำระภาษีทรัพย์สินได้ง่าย และร้อยละ 59.5 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสามารถหาเงินมาใช้จ่ายชำระภาษีได้ปานกลาง

4.4 การออมเงิน (ตาราง 4)

การมีเงินออม พบว่าร้อยละ 29.1 ของผู้สูงอายุไม่มีเงินออม ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 70.9 มีเงินออม วัตถุประสงค์ในการออมเงิน ร้อยละ 36.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าเพื่อดูแลสุขภาพ รองลงมา ร้อยละ 34.5 ของผู้สูงอายุระบุว่าเพื่อเหตุฉุกเฉิน ร้อยละ 12.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ / รายจ่ายพิเศษ ร้อยละ 10.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าไว้ซื้อสินค้า ร้อยละ 2.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าเพื่อการศึกษาของตนหรือบุตรหลาน และร้อยละ 2.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าออมเงินไว้ใช้จ่ายรายการเกี่ยวกับบ้าน เช่น การเช่า ซื้อ ซ่อมแซม และย้ายบ้าน

เหตุผลของการไม่ออมเงิน ร้อยละ 31.7 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลการไม่ออมเพราะรายได้น้อยไม่เพียงพอกับรายจ่าย ร้อยละ 11.5 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลว่าเนื่องจากออมเงินไว้เพียงพอแล้ว ร้อยละ 11.5 ของผู้สูงอายุระบุว่าเหตุที่ไม่ออมเงินเพราะไม่ทราบจะเอาเงินไปลงทุนอย่างไร ร้อยละ 7.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าเหตุที่ไม่ออมเงินเพราะไม่ได้วางแผนที่จะเลิกทำงาน ร้อยละ 3.8 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลว่าเนื่องจากมีเงินเกษียณที่ได้รับอยู่แล้ว ร้อยละ 1.9 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลว่าเงินออมไม่ใช่สิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต และร้อยละ 3.8 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลอื่น ๆ ของการไม่ออมเงินนอกเหนือจากเหตุผลข้างต้น

4.5 การมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย และการไม่อาศัยอยู่ร่วมบ้านกับบุตรหลาน (ตาราง 5)

การมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ร้อยละ 70.5 ของผู้สูงอายุระบุว่าที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ร้อยละ 21.4 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของบุตรหลาน ร้อยละ 1 ระบุว่าเป็นของญาติ ร้อยละ 1 ระบุว่าที่บ้านเช่า ร้อยละ 2 ระบุว่าที่บ้านพักคนชรา ร้อยละ 1 ระบุว่าที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์อื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้น เช่น เป็นของนายจ้าง เป็นต้น ทั้งนี้ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุไม่ให้คำตอบในเรื่องนี้

เหตุผลที่ไม่อาศัยอยู่ร่วมบ้านกับลูกหลาน ร้อยละ 29.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าเนื่องจากลูกหลานไปทำงานที่อื่น ร้อยละ 29.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าลูกหลานแยกไปมีครอบครัว ร้อยละ 17.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีลูกหลาน ร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่ยอมรับกวนลูกหลาน ร้อยละ 14.6 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลอื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้น เช่น ไม่ปรองดองกับเขยหรือสะใภ้ และอีกร้อยละ 8.3 ของผู้สูงอายุไม่ให้คำตอบ

4.6 บทบาทผู้สูงอายุ (ตาราง 6)

สำหรับบทบาทในการตัดสินใจเรื่องทั่ว ๆ ไปในครอบครัว พบว่าร้อยละ 1.5 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีบทบาทเลย ร้อยละ 13.8 ของผู้สูงอายุระบุว่ามียบทบาทเล็กน้อย ร้อยละ 45.9 ของผู้สูงอายุระบุว่ามียบทบาทปานกลาง ร้อยละ 38.8 ของผู้สูงอายุระบุว่ามียบทบาทมาก

4.7 ความกังวลใจในปัจจุบันก่อนความเครียดในผู้สูงอายุ (ตาราง 7)

การเปลี่ยนแปลงในสรีระ รูปร่าง ร้อยละ 41.8 ของผู้สูงอายุไม่รู้สีกังวล ร้อยละ 21.4 กังวลน้อย ร้อยละ 23.5 กังวลค่อนข้างน้อย ร้อยละ 10.2 กังวลปานกลาง และร้อยละ 3.1 กังวลมาก

กลัวความแก่ ร้อยละ 47.4 ของผู้สูงอายุไม่รู้สีกังวล ร้อยละ 14.4 กังวลน้อย ร้อยละ 25 กังวลค่อนข้างน้อย ร้อยละ 11.2 กังวลปานกลาง และร้อยละ 2 กังวลมาก

การเปลี่ยนแปลงในกามารมณ์ ร้อยละ 73.6 ของผู้สูงอายุไม่รู้สีกังวล ร้อยละ 13.2 กังวลน้อย ร้อยละ 11 กังวลค่อนข้างน้อย ร้อยละ 2.2 กังวลปานกลาง

การเปลี่ยนแปลงทางการเงิน ร้อยละ 23.5 ของผู้สูงอายุไม่รู้สีกังวล ร้อยละ 9.7 กังวลน้อย ร้อยละ 10.2 กังวลค่อนข้างน้อย ร้อยละ 31.1 กังวลปานกลาง และร้อยละ 25.5 กังวลมาก

การเปลี่ยนแปลงที่อยู่ ร้อยละ 48.5 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่รู้สีกังวล ร้อยละ 21.4 กังวลน้อย ร้อยละ 13.3 กังวลค่อนข้างน้อย ร้อยละ 17.7 กังวลปานกลาง ร้อยละ 5.1 กังวลมาก

การคิดล่วงหน้าถึงการมีอายุ ร้อยละ 48 ของผู้สูงอายุไม่รู้สึกกังวล ร้อยละ 8.2 กังวลน้อย ร้อยละ 13.3 กังวลค่อนข้างน้อย ร้อยละ 24.4 กังวลปานกลาง และร้อยละ 6.1 กังวลมาก

4.8 ความรู้สึกเบื่อ เหงา ห่อเหี่ยวใจ ความกลัวของผู้สูงอายุในรอบระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา (ตาราง 8)

รู้สึกเบื่อในสิ่งที่ไม่เคยเบื่อมาก่อน พบว่าร้อยละ 31.1 ของผู้สูงอายุไม่เคยรู้สึกเช่นนี้ ร้อยละ 42.4 รู้สึกบางครั้ง ร้อยละ 22.4 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 4.1 รู้สึกบ่อยครั้ง

รู้สึกว่าลำบากในการทำให้จิตใจจดจ่อกับสิ่งที่ทำ พบว่าร้อยละ 27.6 ของผู้สูงอายุไม่เคยรู้สึกเช่นนี้ ร้อยละ 51.5 รู้สึกบางครั้ง ร้อยละ 19.9 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง และร้อยละ 1 รู้สึกบ่อยครั้ง

รู้สึกห่อเหี่ยวใจ พบว่าร้อยละ 20.9 ของผู้สูงอายุไม่เคยรู้สึกเช่นนี้ ร้อยละ 44.4 รู้สึกบางครั้ง ร้อยละ 26 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 8.7 รู้สึกบ่อยครั้ง

รู้สึกว่าทุก ๆ สิ่งที่ทำเป็นเรื่องยุ่งยาก ร้อยละ 29 ของผู้สูงอายุไม่เคยรู้สึกเช่นนี้ ร้อยละ 48 รู้สึกบางครั้ง ร้อยละ 18.9 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 4.1 รู้สึกบ่อยครั้ง

รู้สึกมีความหวังกับอนาคต ร้อยละ 16 ของผู้สูงอายุไม่เคยรู้สึกเช่นนี้ ร้อยละ 38.7 รู้สึกบางครั้ง ร้อยละ 23.7 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง และร้อยละ 21.6 รู้สึกบ่อยครั้ง

รู้สึกกลัว ร้อยละ 44.9 ของผู้สูงอายุไม่รู้สึกลัว ร้อยละ 37.2 รู้สึกในบางครั้ง ร้อยละ 12.8 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 5.1 รู้สึกบ่อยครั้ง

นอนหลับไม่สนิท ร้อยละ 42.3 ของผู้สูงอายุไม่เคยนอนหลับไม่สนิท ร้อยละ 29.1 เป็นบางครั้ง ร้อยละ 8.2 ระบุว่านาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 20.4 ระบุว่าบ่อยครั้ง

รู้สึกว่ามีความสุข ร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุไม่รู้สึมีความสุข ร้อยละ 19.9 รู้สึกบางครั้ง ร้อยละ 19.4 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 58.7 รู้สึกบ่อยครั้ง

รู้สึกเหงา ร้อยละ 18.3 ของผู้สูงอายุไม่เคยรู้สึกเหงา ร้อยละ 49 รู้สึกบางครั้ง ร้อยละ 23 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 9.7 รู้สึกบ่อยครั้ง

รู้สึกว่าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ร้อยละ 30.7 ของผู้สูงอายุไม่เคยรู้สึกเช่นนี้ ร้อยละ 51 รู้สึกในบางครั้ง ร้อยละ 17.3 รู้สึกนาน ๆ ครั้ง และร้อยละ 1 รู้สึกบ่อยครั้ง

4.9 ความสุขของผู้สูงอายุ (ตาราง 9)

การมีความสุข (Enjoy Life) ในการดำรงชีวิต ร้อยละ 0.5 ของผู้สูงอายุมีความสุขดังกล่าว น้อย ร้อยละ 3.1 ค่อนข้างน้อย ร้อยละ 33.2 ปานกลาง ร้อยละ 61.2 ค่อนข้างมาก และร้อยละ 2 มากที่สุด

การให้ความสำคัญสูงสุดสำหรับกิจกรรมของผู้สูงอายุ เมื่อมีอายุมากกว่า 65 ปี พบว่าร้อยละ 58.7 ของผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการใช้เวลาอยู่กับครอบครัวและเพื่อน ร้อยละ 22.4 ของผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว การพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 9.7 ให้ความสำคัญกับการออกกำลังกาย ร้อยละ 5.1 ให้ความสำคัญกับการมีงานอดิเรก ร้อยละ 3.1 ให้ความสำคัญกับการมีเวลาว่าง และร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการมีงานพิเศษ

สิ่งที่เป็นกังวลมากที่สุดอันดับแรก เมื่อมีอายุมากกว่า 65 ปี พบว่าร้อยละ 59.1 ของผู้สูงอายุกังวลว่าจะเป็นอัมพาต ร้อยละ 28.6 กังวลว่าจะเป็นโรคร้ายจากการสูงอายุ ร้อยละ 9.2 กังวลว่าเป็นภาระด้านการเงินแก่บุตรหลานและคนอื่น ๆ และร้อยละ 3.1 กังวลว่าจะต้องพักอยู่ในสถานพยาบาล

สุขภาพกายแข็งแรง ร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสุขกายแข็งแรงน้อยที่สุด ร้อยละ 15.8 แข็งแรงค่อนข้างน้อย ร้อยละ 29.1 แข็งแรงปานกลาง ร้อยละ 49 แข็งแรงค่อนข้างมาก และร้อยละ 4.1 แข็งแรงมากที่สุด

สุขภาพจิต ในเรื่องความเครียด รู้สึกกังวลใจ กัดค้น พบว่าร้อยละ 3.6 ของผู้สูงอายุระบุว่าสุขภาพจิตไม่ค่อยดี ร้อยละ 24.7 สุขภาพจิตปานกลาง ร้อยละ 68.6 สุขภาพจิตค่อนข้างดี และร้อยละ 3.1 มีสุขภาพจิตดีที่สุด

4.10 ความบกพร่องของสุขภาพกาย (ตาราง 10)

ปัญหาสุขภาพที่พบในผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 16.3 ของผู้สูงอายุเป็นเบาหวานมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุเป็นอัมพาต ร้อยละ 33.2 ของผู้สูงอายุเป็นความดันโลหิตสูง ร้อยละ 9.7 ของผู้สูงอายุเป็นคอกระจก ร้อยละ 7.1 ของผู้สูงอายุเป็นความดันโลหิตต่ำ ร้อยละ 6.1 ของผู้สูงอายุเป็นโรคหัวใจขาดเลือด ร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุเป็นวัณโรค ร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุเป็นมะเร็งปอด ร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุติดเชื้อระบบหายใจส่วนกลาง และร้อยละ 38.3 ของผู้สูงอายุมีความบกพร่องทางสุขภาพกาย อื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้น

ความยินดีจ่าย (Willingness to Pay) ค่ายาและด้านการแพทย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีชีวิตที่สุขภาพดี และไม่ต้องเข้าพักรักษาในสถานพยาบาลเป็นเงินสูงสุดเท่าไร พบว่าร้อยละ 29.2 ของผู้สูงอายุยินดีจ่าย 300 บาทและน้อยกว่า ร้อยละ 17.3 ยินดีจ่าย 301-1,000 บาท ร้อยละ 15.7 ยินดีจ่าย 1,001-5,000 บาท ร้อยละ 12.6 ยินดีจ่าย 5,001-15,000 บาท ร้อยละ 25.2 ยินดีจ่าย 15,001 บาทและมากกว่า หรือผู้สูงอายุยินดีจ่ายเฉลี่ยรายละ 15,956.23 บาท เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีชีวิตที่สุขภาพดี

ประเภทของการพิการทุกข์พลภาพและความรุนแรงในผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุ ต้องนอนติดเตียง ร้อยละ 7.1 ต้องอยู่ในบ้าน และร้อยละ 89.8 ของผู้สูงอายุออกนอกบ้านได้

4.11 ความสามารถในการดำเนินกิจวัตรอย่างเป็นอิสระ (ตาราง 11)

พบว่าร้อยละ 4.1 ของผู้สูงอายุไม่สามารถทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้ ร้อยละ 11.2 ของผู้สูงอายุไม่สามารถกลับปัสสาวะและอุจจาระได้ ร้อยละ 5.1 ของผู้สูงอายุไม่สามารถทำหน้าที่ในบ้านได้

4.12 พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ (ตาราง 12)

ร้อยละ 53.1 ของผู้สูงอายุสามารถออกกำลังกายโดยสะสมก้าวเดินได้ ร้อยละ 21.9 ของผู้สูงอายุมีน้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน ร้อยละ 55.1 ของผู้สูงอายุมีฟันน้อยกว่า 20 ซี่ ร้อยละ 72.4 ของผู้สูงอายุมีโรคประจำตัว ร้อยละ 23 ของผู้สูงอายุกินไม่ได้ นอนไม่หลับเป็นประจำ ร้อยละ 16.3 ของผู้สูงอายุดื่มสุรา ร้อยละ 12.8 ของผู้สูงอายุสูบบุหรี่ ร้อยละ 23 ของผู้สูงอายุกินอาหารน้อยกว่าวันละ 3 มื้อ ร้อยละ 85.2 ของผู้สูงอายุกินอาหารปลาเป็นประจำ ร้อยละ 92.9 ของผู้สูงอายุกินผักอย่างเหมาะสม ร้อยละ 81.1 ของผู้สูงอายุกินผลไม้เป็นประจำ ร้อยละ 34.2 ของผู้สูงอายุกินอาหารรสจัด ร้อยละ 50.5 ของผู้สูงอายุดื่มน้ำสะอาดวันละ 6 แก้ว

4.13 ผู้ที่จะดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ (ตาราง 13)

ร้อยละ 96.4 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีคนที่ดูแลช่วยเหลือ ถ้าหากตื่นนอนในตอนเช้าและพบว่าไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้ โดยบุคคลที่จะมาดูแลช่วยเหลือมีเฉลี่ย 2.40 คน ทั้งนี้ร้อยละ 18.9 ของผู้สูงอายุมีคนมาดูแล 1 คน ร้อยละ 34.7 มีคนมาดูแล 2 คน ร้อยละ 25.5 มีคนมาดูแล 3 คน ร้อยละ 17.3 มีคนมาดูแล 4-6 คน สำหรับบุคคลที่มาดูแลนั้น ร้อยละ 65.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าบุตรหญิงจะเป็นผู้มาดูแล ร้อยละ 42.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าบุตรชาย ร้อยละ 32.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าภรรยาจะเป็นบุคคลที่มาดูแล ร้อยละ 16.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าหลานชายจะเป็นบุคคลที่มาดูแล ร้อยละ 12.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าเชย สะใภ้ เป็นบุคคลที่มาดูแล ร้อยละ 11.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าสามีจะเป็นบุคคลที่มาดูแล ร้อยละ 9.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าหลานสาวจะเป็นบุคคลที่มาดูแล ร้อยละ 7.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าน้องสาวเป็นบุคคลที่มาดูแล ร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุระบุว่าพ่อ-แม่เป็นบุคคลที่จะมาดูแล และ ร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุระบุว่าน้องชายเป็นบุคคลที่มาดูแล ร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุระบุว่าจะมีเพื่อน/เพื่อน

บ้านมาดูแล ร้อยละ 0.5 ของผู้สูงอายุระบุว่าจ้างคนมาดูแล และร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุระบุว่าบุคคลอื่นนอกเหนือจากข้างต้น เช่น คนในสถานสงเคราะห์หรือมูลนิธิ จะเป็นบุคคลที่มาดูแล

ลักษณะความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับบุคคลหลักที่อาศัยอยู่ร่วมบ้าน ร้อยละ 39.8 ของผู้สูงอายุระบุว่า เป็นภรรยา รองลงมาเป็นสามี (ร้อยละ 18.4) เป็นบุตรหญิง (ร้อยละ 13.3) เป็นบุตรชาย (ร้อยละ 9.2) เป็นน้องสาว (ร้อยละ 2) เป็นหลาน (ร้อยละ 2) เป็นเพื่อน/เพื่อนบ้าน (ร้อยละ 2) เป็นน้องชาย (ร้อยละ 1) จ้างคนมาดูแล (ร้อยละ 1) ที่เหลืออีกร้อยละ 11.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าบุคคลหลักที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้เป็นบุคคลอื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้น เช่น เป็นนายจ้าง เป็นสถานสงเคราะห์ของเอกชน เป็นต้น

จำนวนบุคคลที่มารับฟังถ้าหากผู้สูงอายุต้องการพูดคุยด้วย พบว่ามีเฉลี่ย 2.15 คน โดยร้อยละ 3.6 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีใครมารับฟังเลย ร้อยละ 36.7 ของผู้สูงอายุมีบุคคลมารับฟัง 1 คน ร้อยละ 29.1 ของผู้สูงอายุมีบุคคลมารับฟัง 2 คน ร้อยละ 19.4 ของผู้สูงอายุมีบุคคลมารับฟัง 3 คน ที่เหลืออีกร้อยละ 11.2 ของผู้สูงอายุมีบุคคลมารับฟัง 4-9 คน ทั้งนี้ร้อยละ 27.5 ของผู้สูงอายุระบุว่าบุคคลที่มารับฟังเป็นภรรยา รองลงมาเป็นบุตรหญิง (ร้อยละ 19.4) สามี (ร้อยละ 18.4) บุตรชาย (ร้อยละ 15.3) น้องสาว (ร้อยละ 5.1) พ่อ-แม่ (ร้อยละ 3.1) น้องชาย (ร้อยละ 2) เพื่อน/เพื่อนบ้าน (ร้อยละ 1.5) หลานสาว (ร้อยละ 1) หลานชาย (ร้อยละ 1) ที่เหลืออีกร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าบุคคลอื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้น เช่น เป็นแม่ค้าที่ขายของ เป็นต้น

4.14 การเจ็บป่วย (ตาราง 14)

การเคยหกล้มจนได้รับบาดเจ็บตามมา ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 70.4 ของผู้สูงอายุไม่เคยหกล้มจนได้รับการบาดเจ็บ ร้อยละ 12.2 ของผู้สูงอายุเคยหกล้มจนได้รับการบาดเจ็บ ร้อยละ 9.7 ของผู้สูงอายุเคยหกล้มจนได้รับการบาดเจ็บ 2 ครั้ง และร้อยละ 7.7 ของผู้สูงอายุเคยหกล้มจนได้รับการบาดเจ็บตามมา 3-4 ครั้ง ทั้งนี้การหกล้มของผู้สูงอายุทำให้เกิดการบาดเจ็บต่ออวัยวะของร่างกาย เช่น แผลถลอก กระดูกร้าวม กระดูกแตก ข้อพลิก เป็นต้น ประเทศไทยมีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปในเมือง มีความชุกของการหกล้มร้อยละ 19.8 ในระยะเวลา 6 เดือน (<http://www.doctor.or.th/node/6416>)

การเจ็บไข้ได้ป่วย ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 19.4 ของผู้สูงอายุไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วย ร้อยละ 38.3 ของผู้สูงอายุเจ็บป่วย 1 ครั้ง สำหรับผู้สูงอายุที่เจ็บไข้ได้ป่วย 2 ครั้ง 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง มีร้อยละ 26.5 14.3 และ 1.5 ของผู้สูงอายุตามลำดับ

วิธีการรักษาเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 57.7 ของผู้สูงอายุจะไปโรงพยาบาล รองลงมาร้อยละ 19.9 ของผู้สูงอายุซื้อยามากินเอง ร้อยละ 11.2 ของผู้สูงอายุไปสถานเอนามัย และอีกร้อยละ 11.2 ของผู้สูงอายุใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น ไปคลินิกแพทย์ เป็นต้น

อบต. ควรแจกยาอะไรบ้างให้ผู้สูงอายุเมื่อเจ็บป่วย พบว่าร้อยละ 71.4 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นอย่างสามัญประจำบ้าน ร้อยละ 17.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นอย่างสมุนไพร ร้อยละ 7.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นอย่างยานอกบัญชี ที่เหลือร้อยละ 4.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นอย่างอื่น ๆ เช่น จ่ายเป็นเงินให้กับผู้สูงอายุ เป็นต้น

ยาสามัญประจำบ้านชนิดใดที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่หรือคิดเป็นร้อยละ 82.6 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นอย่างแก้ปวด รองลงมาร้อยละ 7.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นอย่างแก้ปวดท้อง ร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นอย่างแก้ท้องอืด ร้อยละ 7.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าเป็นอย่างอื่น ๆ เช่น ยาทาผิวหนังแก้คันแก้ เป็นต้น

การใช้ไม้เท้าหรือเครื่องช่วยพยุงตัวในการเดินภายนอกบ้าน พบว่าร้อยละ 82.6 ของผู้สูงอายุไม่ใช้เลย ร้อยละ 9.2 ของผู้สูงอายุใช้ในบางโอกาส และร้อยละ 8.2 ของผู้สูงอายุใช้เป็นประจำ

การต้องนั่งเก้าอี้รถนั่งผู้ป่วย(Wheel Chair) พบว่าร้อยละ 93.8 ของผู้สูงอายุไม่นั่งเลย ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุใช้ในบางโอกาส ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุใช้เป็นประจำ

การรับบริการตรวจสุขภาพฟันในช่องปากปีละ 2 ครั้ง พบว่ามีเพียงร้อยละ 14.3 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการบริการ ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 85.7 ของผู้สูงอายุไม่ได้รับการบริการ

การรับบริการตรวจเหงือกและฟัน พบว่ามีเพียงร้อยละ 74.5 ของผู้สูงอายุไม่ได้รับการบริการ มีเพียงร้อยละ 25.5 ของผู้สูงอายุได้รับการบริการ

ในกรณีที่เลิกทำงานแล้ว 1 เดือน ที่ผ่านมาได้ออกไปนอกบ้านเฉลี่ยกี่ครั้งต่อสัปดาห์ พบว่าร้อยละ 14.4 ของผู้สูงอายุไม่ออกนอกบ้านเลย ร้อยละ 27.9 ของผู้สูงอายุออกนอกบ้านเฉลี่ย 1 วัน/สัปดาห์ และมากกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 57.7 ของผู้สูงอายุได้ออกนอกบ้านมากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์

4.15 การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและบทบาทในสังคม (ตาราง 15)

พบว่าร้อยละ 64.8 ของผู้สูงอายุดูแลหลาน เป้าบ้าน ร้อยละ 75.5 ของผู้สูงอายุให้คำปรึกษาลูกหลาน ร้อยละ 6.1 ของผู้สูงอายุเป็นกรรมการชุมชน ร้อยละ 41.8 ของผู้สูงอายุประกอบอาชีพเสริม ร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุดำเนินงานทางการเมือง

ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมดูแลตนเอง ร้อยละ 98 ของผู้สูงอายุยังอาบน้ำ เข้าห้องน้ำ หวีผม แต่งตัว ตัดเล็บได้เอง ร้อยละ 92.9 ของผู้สูงอายุออกไปนอกบ้านได้ ร้อยละ 84.7 ของผู้สูงอายุทำงานบางเวลาได้ ร้อยละ 85.7 ของผู้สูงอายุกลับปีศาจ/อุจจาระได้ ร้อยละ 76.5 ของผู้สูงอายุยังออกกำลังกายได้ และร้อยละ 84.7 ของผู้สูงอายุขึ้น-ลงบันไดได้เอง

ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมเกี่ยวกับงานบ้าน (ตาราง 11) พบว่าร้อยละ 51.5 ของผู้สูงอายุยังซักผ้า รีดผ้าได้ ร้อยละ 63.3 ของผู้สูงอายุล้างชามได้ ร้อยละ 67.3 ของผู้สูงอายุทำความสะอาดบ้านได้ ร้อยละ 52.6 ของผู้สูงอายุทำกับข้าวได้ ร้อยละ 28.1 ของผู้สูงอายุทำเตียงได้ ร้อยละ 41.8 ของผู้สูงอายุเลี้ยงสัตว์ได้ ร้อยละ 45.9 ของผู้สูงอายุทำสวนได้ ร้อยละ 20.4 ของผู้สูงอายุซ่อมแซมบ้านได้ ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุทำบัญชีได้ และร้อยละ 62.8 ของผู้สูงอายุทิ้งขยะนอกบ้านได้

4.16 ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมทางสังคม (ตาราง 17)

พบว่าร้อยละ 80.1 ของผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาได้ ร้อยละ 68.9 ของผู้สูงอายุเดินทางได้ ร้อยละ 81.6 ของผู้สูงอายุออกไปซื้อของได้ ร้อยละ 15.3 ของผู้สูงอายุเล่นกีฬาได้ ร้อยละ 22.4 ของผู้สูงอายุไปธนาคารได้ ร้อยละ 7.1 ของผู้สูงอายุไปรับบำนาญได้ ร้อยละ 54.1 ของผู้สูงอายุไปเยี่ยมญาติได้ ร้อยละ 81.6 ของผู้สูงอายุไปหาหมอได้ และร้อยละ 25.5 ของผู้สูงอายุยังขับรถได้

4.17 ความอยู่ดีด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ (ตาราง 18)

พบว่าร้อยละ 70.5 ของผู้สูงอายุมีบ้านอยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของตน ร้อยละ 62.8 ของผู้สูงอายุมีบ้านเรือนมั่นคงแข็งแรง ร้อยละ 49.5 ของผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในบ้านที่ประกอบด้วยคน 3 รุ่น ร้อยละ 25.5 ของผู้สูงอายุมีระบบป้องกันไฟไหม้บ้าน ร้อยละ 8.2 ของผู้สูงอายุมีห้องปฏิบัติการศึกษานอก ร้อยละ 26.5 ของผู้สูงอายุมีหลักประกันด้านรายได้ ร้อยละ 49 ของผู้สูงอายุมีหลักประกันด้านสุขภาพ ร้อยละ 63.3 ของผู้สูงอายุมีเงินพอกินพอใช้ / มีเงินออม ร้อยละ 42.9 ของผู้สูงอายุบ้านมีราวเกาะขึ้น-ลงบันได ร้อยละ 57.1 ของผู้สูงอายุมีห้องน้ำที่ไม่เปียกชื้น

4.18 ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ (ตาราง 19)

พบว่าร้อยละ 68.9 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย รองลงมาร้อยละ 20.4 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต ร้อยละ 3.6 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการ

ด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส และอีกร้อยละ 4.1 ของผู้สูงอายุไม่ตอบว่าต้องการสวัสดิการในด้านใด

ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับและต้องการรับสวัสดิการสังคมประเภทต่าง ๆ (ตาราง 20)

1) สวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยในเรื่อง

1. สถานีอนามัยจัดหน่วยเคลื่อนที่ตรวจสุขภาพถึงบ้านของท่าน พบว่ามีจำนวน 320 ราย จากผู้สูงอายุทั้งหมด 980 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 32.7 ของผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการดังกล่าว และในบรรดาผู้สูงอายุจำนวน 660 ราย ที่ไม่ได้รับสวัสดิการนั้น มีผู้สูงอายุ 95 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 14.4 ที่ต้องการได้รับสวัสดิการดังกล่าว

2. การได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย พบว่ามีผู้สูงอายุ 875 ราย จากผู้สูงอายุทั้งหมด 980 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 89.3 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการดังกล่าว สำหรับผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวน 105 รายนั้น มีผู้สูงอายุ 85 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 80.9 ต้องการรับสวัสดิการดังกล่าว

3. การได้รับความสะดวกโดยมีสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน พบว่าร้อยละ 86.2 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และในบรรดาผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ พบว่าร้อยละ 70.4 ต้องการรับสวัสดิการนี้

4. การได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุในการรักษา พบว่าร้อยละ 65.8 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 85.1 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษดังกล่าวให้

5. การได้รับบริการทางการแพทย์แผนไทยดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 14.8 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 62.9 ของผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

6. สถานีอนามัยนัดตรวจสุขภาพทุกเดือน พบว่าร้อยละ 30.6 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 51.5 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะรับสวัสดิการ

7. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุประจำหมู่บ้าน (ชุมชน) ร้อยละ 24 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 69.1 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ต้องการที่จะรับสวัสดิการ

8. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีชมรมผู้สูงอายุสำหรับผู้รักสุขภาพ พบว่าร้อยละ 24.5 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 58.1 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะรับสวัสดิการ

2) สวัสดิการสังคมด้านการศึกษา

9. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีห้องสมุดสำหรับผู้สูงอายุภายในชุมชน พบว่าร้อยละ 6.1 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 31.5 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

10. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีนักศึกษาฝึกสอนไปสอนที่บ้าน พบว่าร้อยละ 4.1 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 12.2 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

11. โรงเรียนในชุมชนของท่าน มีชั้นเรียนพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 11.3 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

12. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีผู้นำชุมชนไปสอนหนังสือในหมู่บ้าน (ชุมชน) พบว่าร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 11.5 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

13. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านโดยผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 29.7 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

14. มีการปลูกจิตสำนึก ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 12.2 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 24.4 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

15. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีสื่อวิทยุของรัฐและชุมชนให้บริการข้อมูลข่าวสาร พบว่าร้อยละ 40.8 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 51.7 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

16. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีการอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 8.2 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 43.3 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

3) สวัสดิการสังคมด้านนันทนาการ

17. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีкруสวนร่ำมยจีน (ไทเก๊ก) ทุกวัน พบว่าร้อยละ 10.2 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 41.5 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

18. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย พบว่าร้อยละ 59.7 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 62.0 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

19. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีสวนสาธารณะประจำหมู่บ้าน (ชุมชน) พบว่าร้อยละ 34.2 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 74.4 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

20. มีการลดหย่อนค่าเข้าชมสถานที่ เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ อุทยาน พบว่าร้อยละ 31.6 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 59.7 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

21. มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่าง ๆ พบว่าร้อยละ 29.6 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 78.3 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

22. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย พบว่าร้อยละ 53.1 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 60.9 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

4) สวัสดิการสังคมด้านความปลอดภัยในชีวิต

23. มีการจัดการด้านการรักษาความสงบและปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 46.4 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 88.5 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

24. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีการช่วยเหลือผู้สูงอายุจากการถูกรูฉกรรรมทอดทิ้ง พบว่าร้อยละ 44.9 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 79.6 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

25. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 46.4 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 82.9 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

5) สวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัย

26. ท่านอาศัยบ้านสงเคราะห์คนชราโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย พบว่าร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 2.1 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

27. ท่านอาศัยบ้านสงเคราะห์คนชรา โดยเสียค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน พบว่าไม่มีผู้สูงอายุรายใดได้รับสวัสดิการนี้ ทั้งนี้ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการนี้

28. ท่านอาศัยอยู่ที่บ้านเอื้ออาทร พบว่าไม่มีผู้สูงอายุรายใดได้รับสวัสดิการนี้ ทั้งนี้ร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการนี้

6) สวัสดิการสังคมด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส

29. การได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 500 บาท พบว่าร้อยละ 88.8 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 54.5 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

30. หมู่บ้าน (ชุมชน) ของท่านมีกองทุนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 41.8 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 69.3 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

31. หมู่บ้าน (ชุมชน) มีการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณี พบว่าร้อยละ 41.3 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 53.0 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

32. มีหน่วยงานของรัฐบริการจัดหางานให้ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน พบว่าร้อยละ 4.1 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 41.5 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

33. หมู่บ้าน (ชุมชน) มีศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 8.2 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการนี้ และร้อยละ 60.0 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับสวัสดิการนี้ ต้องการที่จะได้รับสวัสดิการ

4.19 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (อาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น)

เพื่อทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดการผันแปรต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้ว่าจะมีต่อการผันแปรดังกล่าวไปในทิศทางไหน และมากน้อยเพียงไร จึงได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis หรือ MCA) ประกอบกับสถิติการวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance หรือ ANOVA) มาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยกำหนดให้ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่การอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานหรือไม่ (การจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ) ซึ่งมีระดับการวัดข้อมูลเป็นตัวแปรทวิ (Dichotomous Variable) มีรหัส

0 = อยู่กับลูกหลาน 1 = ไม่ได้อยู่กับลูกหลาน(แยกไปอยู่ที่อื่น)

ตัวแปรอิสระ(Independent Variables) มี 9 ตัวแปร มีระดับการวัดข้อมูล (Level of Measurement) และรหัส ดังนี้

1. เขตที่อยู่อาศัย เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส

0 = ในเขตเทศบาล 1 = นอกเขตเทศบาล

2. เพศ เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส

0 = ชาย 1 = หญิง

3. อายุ เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal Scale) มีรหัส

0 = 60-64 ปี

1 = 65-69 ปี

2 = 70-74 ปี

3 = 75-79 ปี

4 = 80-92 ปี

4. ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรกลุ่ม มีรหัส

0 = ไม่ได้รับการศึกษา

1 = ประถมศึกษาตอนต้น

2 = ประถมศึกษาตอนปลาย

3 = มัธยมศึกษาตอนต้น

4 = มัธยมศึกษาตอนปลาย

5 =ปริญญาตรี

6 = สูงกว่าปริญญาตรี

5. บ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส
 $0 = \text{ไม่ใช่}$ $1 = \text{ใช่}$
6. รายได้รวม(บาท)/เดือนของผู้สูงอายุ เป็นตัวแปรกลุ่ม มีรหัส
 $1 = 500-2,500$ บาท
 $2 = 2,501-4,000$ บาท
 $3 = 4,001-7,500$ บาท
 $4 = 7,501-70,000$ บาท
7. ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน เป็นตัวแปรกลุ่ม มีรหัส
 $0 = \text{ทำงานเต็มเวลา (Full Time)}$
 $1 = \text{ทำงานบางช่วงเวลา (Part Time)}$
 $2 = \text{ไม่ได้ทำงาน}$
8. สุขภาพร่างกายแข็งแรงเป็นตัวแปรกลุ่ม มีรหัส
 $0 = \text{น้อย}$
 $1 = \text{ปานกลาง}$
 $2 = \text{มาก}$
9. การทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้ เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส
 $0 = \text{ไม่ได้}$ $1 = \text{ได้}$

ตัวแปรผันร่วม (Covariate Variables) มี 1 ตัวแปร ได้แก่

1. จำนวนบุตร (คน) เป็นตัวแปรช่วง (Interval Scale)

ตาราง 21.1 พบว่าการอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานหรือไม่ ผันแปรตามตัวแปรอิสระต่าง ๆ ทั้ง 9 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ. ระดับ 0.00 โดยตัวแปรผันร่วมรวมกันสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ. ระดับ 0.00 ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 39.5 (ตาราง 21.4)

ในตาราง 21.1 เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่า อายุ การศึกษา ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน รายได้รวมต่อเดือน การมีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้ สามารถอธิบายการผันแปรของการอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานหรือไม่ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ. ระดับ 0.00 ส่วนตัวแปรเพศไม่สามารถอธิบายการผันแปรของการอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลาน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ. ระดับ 0.05

ในตาราง 21.2 ภายหลังจากควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว พบว่า

เพศ เพศหญิงอาศัยอยู่ร่วมบ้านกับลูกหลานมากกว่าเพศชาย โดยร้อยละ 44.0 ของเพศหญิง และร้อยละ 48.4 ของเพศชาย ไม่ได้อยู่กับลูกหลาน(แยกไปอยู่ที่อื่น)

อายุ พบว่ายิ่งผู้สูงอายุมีอายุมากขึ้นจะอยู่ตามลำพังมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากบุตรหลานสามารถทำงานสร้างตัว มีความสามารถซื้อที่อยู่อาศัยแยกบ้านออกไปได้ โดยร้อยละ 3.19 ของผู้สูงอายุวัย 60-64 ปี ร้อยละ 43.6 ของผู้สูงอายุวัย 65-69 ปี ร้อยละ 54 ของผู้สูงอายุวัย 70-74 ปี ร้อยละ 71.7 ของผู้สูงอายุวัย 75-79 ปี และร้อยละ 73.4 ของผู้สูงอายุวัย 80-92 ปี ไม่ได้อยู่กับลูกหลาน

การศึกษา พบว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อยจะอาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาสูงกว่า โดยร้อยละ 45.9 ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 45.8 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 67.8 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 13.1 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 54.1 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 38.5 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรี และร้อยละ 15.6 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีจะอาศัยอยู่ตามลำพัง

เขตที่อยู่อาศัย พบว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท จะอาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่า ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง โดยร้อยละ 48.7 และร้อยละ 39.4 ของผู้สูงอายุดังกล่าวตามลำดับจะอาศัยอยู่ตามลำพัง ทั้งนี้อาจเนื่องจากลูกหลานของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท จำเป็นต้องอพยพไปทำงานที่อื่นหรือไปรับจ้างในเมือง

ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน พบว่าร้อยละ 31.2 ร้อยละ 49.7 และร้อยละ 49.3 ของผู้สูงอายุที่ทำงานเต็มเวลา (Full Time) ทำงานบางช่วงเวลา (Part Time) และไม่ได้ทำงานตามลำดับจะอาศัยอยู่ตามลำพัง การที่ผู้สูงอายุซึ่งทำงานเต็มเวลาอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานมากกว่าผู้สูงอายุกลุ่มอื่นอาจเนื่องจากเป็นผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจไม่ดี ลูกหลานยังไม่สามารถหาเช่าหรือซื้อที่อยู่อาศัยแยกออกไปได้

รายได้รวมต่อเดือน มีแนวโน้มว่าผู้สูงอายุซึ่งรายได้รวมต่อเดือนสูงขึ้นจะอาศัยอยู่ตามลำพังมากขึ้น โดยร้อยละ 50 ร้อยละ 34.7 ร้อยละ 45 และร้อยละ 51 ของผู้สูงอายุที่มีรายได้รวมต่อเดือน 500-2,500 บาท 2,501-4,000 บาท 4,001-7,500 บาท และ 7,501-70,000 บาทตามลำดับจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามลำพัง

การมีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง พบว่าการมีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองจะทำให้อาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่าการไม่มีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง โดยร้อยละ 19.1 ของผู้สูงอายุที่ไม่มีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ร้อยละ 54.6 ของผู้สูงอายุที่มีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง จะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามลำพัง

การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง พบว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง โดยร้อยละ 26.8 ร้อยละ 32.4 และร้อยละ 59.6 ของผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงน้อย ปานกลาง และมากตามลำดับจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามลำพัง

การทำหน้าที่ในกิจกรรมประจำวันได้ พบว่าร้อยละ 26.9 ของผู้สูงอายุที่ทำหน้าที่ในกิจกรรมประจำวันได้ และร้อยละ 47.3 ของผู้สูงอายุที่ทำหน้าที่ในกิจกรรมประจำวันไม่ได้ จะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามลำพัง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) มีวัตถุประสงค์ต้องการศึกษารูปแบบการใช้ชีวิต(Life Style) กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุในภาคใต้ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน(Multi - Stage Sampling) ผู้สูงอายุใน 14 จังหวัดภาคใต้ ที่อาศัยอยู่กับลูกหลาน / แยกไปอาศัยอยู่เอง ทั้งในเขตชนบทและเขตเมือง จำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิงจำนวนเท่า ๆ กัน ได้จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 980 ราย มาทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม(Questionnaire) ในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคมของผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่หรือคิดเป็นร้อยละ 76.5 ของผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในเขตชนบท มีอายุเฉลี่ย 71.30 ปี มากกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 55.6 ของผู้สูงอายุ เรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น รองลงมาร้อยละ 21.9 ของผู้สูงอายุไม่ได้รับการศึกษา ผู้สูงอายุเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 51 ของผู้สูงอายุ เป็นผู้ที่กำลังอยู่กับคู่สมรส รองลงมา(ร้อยละ 26.6) เป็นหม้าย ผู้สูงอายุมีจำนวนบุตรเฉลี่ย 3.63 คน เกือบครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 49 ของผู้สูงอายุไม่ได้ประกอบอาชีพ และร้อยละ 29.1 ของผู้สูงอายุประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร โดยร้อยละ 34 ของผู้สูงอายุต้องทำงานเต็มเวลา อีกร้อยละ 66 ของผู้สูงอายุทำงานในบางช่วงเวลา ผู้สูงอายุวางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุเฉลี่ย 82.74 ปี ผู้สูงอายุที่ยังทำงานมีรายได้เฉลี่ย 8,427.27 บาท/เดือน บุตรหลานให้เงินผู้สูงอายุใช้เฉลี่ย 3,303.38 บาท/เดือน ร้อยละ 86.7 ของผู้สูงอายุได้รับเงินผู้สูงอายุ 500 บาท ผู้สูงอายุได้รับเงินอื่น ๆ เฉลี่ย 4,600 บาท/เดือน เมื่อรวมรายได้ทุกประเภท พบว่าผู้สูงอายุมีรายได้รวมเฉลี่ย 7,618.94 บาท/เดือน ทั้งนี้ร้อยละ 16.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าบางครั้งรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และร้อยละ 26.5 ของผู้สูงอายุมีหนี้สิน โดยผู้สูงอายุเป็นหนี้ธนาคาร สหกรณ์ สถาบันการเงินเฉลี่ยรายละ 193,300 บาทสำหรับความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่าย พบว่าผู้สูงอายุสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายค่าอาหาร ได้ง่ายมากที่สุด(ร้อยละ 77.1) รองลงมาใช้จ่ายชำระใบเรียกเก็บเงินในการใช้บัตรเครดิต (ร้อยละ 66.7) ในการดูแลสุขภาพ(ร้อยละ 48) ชำระภาษีทรัพย์สิน(ร้อยละ 40.5) การเดินทาง(ร้อยละ 38.2) ใช้จ่ายค่าไปส่งยาแพทย์(ร้อยละ 35.3) ในการประกันสุขภาพ(ร้อยละ 32) เลี้ยงดูสมาชิกครัวเรือน (ร้อยละ 14.7) ในการบำรุงรักษาบ้าน(ร้อยละ 10.2) การหาเงิน

มาใช้จ่ายชำระหนี้ (ร้อยละ 6.1) เพื่อการศึกษา(ร้อยละ 4.1) และในเรื่องที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 2.1) ตามลำดับ ร้อยละ 70.9 ของผู้สูงอายุที่มีเงินออม โดยร้อยละ 36.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าไม่มีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อดูแลสุขภาพ รองลงมาร้อยละ 34.5 ของผู้สูงอายุระบุว่าเพื่อเหตุฉุกเฉิน สำหรับเหตุผลของการไม่ออมเงิน ร้อยละ 31.7 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลของการไม่ออมว่าเพราะรายได้น้อยไม่เพียงพอกับรายจ่าย ร้อยละ 70.5 ของผู้สูงอายุที่มีที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ร้อยละ 58.4 ของผู้สูงอายุให้เหตุผลที่ไม่อาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานว่า เนื่องจากลูกหลานไปทำงานที่อื่นและลูกหลานแยกไปมีครอบครัว โดยร้อยละ 38.8 ของผู้สูงอายุระบุว่าตนเองยังบพบาทในการตัดสินใจเรื่องทั่ว ๆ ไปในครอบครัว

ความกังวลใจในปัจจุบันก่อความเครียดในผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 76.5 ของผู้สูงอายุรู้สึกกังวลเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางการเงินมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 58.2 ของผู้สูงอายุรู้สึกกังวลในการเปลี่ยนแปลงสรีระ รูปร่าง ร้อยละ 52.6 ของผู้สูงอายุกลัวความแก่ ร้อยละ 52 ของผู้สูงอายุรู้สึกกังวลในการคิดล่วงหน้าถึงการมีอายุ ร้อยละ 51.5 ของผู้สูงอายุระบุว่ารู้สึกกังวลเรื่องการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ และร้อยละ 26.4 ของผู้สูงอายุรู้สึกกังวลเรื่องการเปลี่ยนแปลงในกามารมณ์ ตามลำดับ

ความรู้สึกเบื่อ เหงา ห่อเหี่ยวใจ กลัวของผู้สูงอายุในรอบระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา พบว่าร้อยละ 98 ของผู้สูงอายุรู้สึกว่ามีความสุข รองลงมา ร้อยละ 84 ของผู้สูงอายุ รู้สึกมีความหวังกับอนาคต ร้อยละ 81.7 ของผู้สูงอายุรู้สึกเหงา ร้อยละ 79.1 ของผู้สูงอายุรู้สึกห่อเหี่ยวใจ ร้อยละ 72.4 ของผู้สูงอายุรู้สึกว่าลำบากในการทำให้อุจใจจดจ่อกับสิ่งที่ทำ ร้อยละ 71 ของผู้สูงอายุรู้สึกว่าทุก ๆ สิ่งที่ทำเป็นเรื่องยุ่งยาก ร้อยละ 69.3 ของผู้สูงอายุรู้สึกว่าไม่สามารถไปถึงวัตถุประสงค์ ร้อยละ 68.9 ของผู้สูงอายุรู้สึกเบื่อในสิ่งที่ไม่เคยเบื่อมาก่อน ร้อยละ 57.7 ของผู้สูงอายุนอนหลับไม่สนิท และร้อยละ 55.1 ของผู้สูงอายุรู้สึกกลัว ตามลำดับ

ความสุขของผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 61.2 ของผู้สูงอายุมีความสุข (Enjoy Life) ในการดำรงชีวิตค่อนข้างมาก เมื่อมีอายุมากกว่า 65 ปีร้อยละ 58.7 ของผู้สูงอายุให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการใช้เวลาอยู่กับครอบครัวและเพื่อน รองลงมาร้อยละ 22.4 ของผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว การพักผ่อนหย่อนใจ และร้อยละ 59.1 ของผู้สูงอายุกังวลมากที่สุดเป็นอันดับแรกกว่าจะเป็นอัมพาต รองลงมา ร้อยละ 28.6 ของผู้สูงอายุกังวลว่าจะเป็นโรคร้ายจากการสูงอายุ ร้อยละ 49 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสุขกายแข็งแรงค่อนข้างมาก ร้อยละ 68.6 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีความสุขกายจิตค่อนข้างดี

ความบกพร่องของสุขภาพกาย พบว่าร้อยละ 33.2 ของผู้สูงอายุเป็นความดันสูง ร้อยละ 16.3 ของผู้สูงอายุเป็นเบาหวาน ร้อยละ 9.7 ของผู้สูงอายุเป็นคอกระຈก และร้อยละ 38.3 ของผู้สูงอายุมี

ความบกพร่องของสุขภาพกายอื่นๆนอกเหนือจากข้างต้น ดังนั้นผู้สูงอายุจึงมีความยินดีจ่าย (Willingness to Pay) ค่ายาและด้านการแพทย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีชีวิตที่สุขภาพดี และไม่ต้องเข้าพักรักษาในสถานพยาบาลเป็นเงินสูงสุดเฉลี่ยรายละ 15,956.23 บาท สำหรับประเภทของการพิการทุพพลภาพและความรุนแรงในผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุต้องนอนติดเตียง ร้อยละ 7.1 ต้องอยู่ในบ้าน และร้อยละ 89.8 ของผู้สูงอายุออกนอกบ้านได้ ในด้านความสามารถในการดำเนินกิจวัตรประจำวันเป็นอิสระ พบว่าร้อยละ 4.1 ของผู้สูงอายุไม่สามารถทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้ ร้อยละ 11.2 ของผู้สูงอายุไม่สามารถกลั่นปัสสาวะและอุจจาระได้ ร้อยละ 5.1 ของผู้สูงอายุไม่สามารถทำหน้าที่ในบ้านได้

พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 53.1 ของผู้สูงอายุสามารถออกกำลังกายโดยสะสมก้าวเดินได้ ร้อยละ 21.9 ของผู้สูงอายุมีน้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน ร้อยละ 55.1 ของผู้สูงอายุมีฟันต่ำกว่า 20 ซี่ ร้อยละ 72.4 ของผู้สูงอายุมีโรคประจำตัว ร้อยละ 23 ของผู้สูงอายุกินไม่ได้ นอนไม่หลับเป็นประจำ ร้อยละ 16.3 ของผู้สูงอายุดื่มสุรา ร้อยละ 12.8 ของผู้สูงอายุสูบบุหรี่ ร้อยละ 23 ของผู้สูงอายุกินอาหารน้อยกว่าวันละ 3 มื้อ ร้อยละ 85.2 ของผู้สูงอายุกินอาหารปลาเป็นประจำ ร้อยละ 92.9 ของผู้สูงอายุกินผักอย่างเหมาะสม ร้อยละ 81.1 ของผู้สูงอายุกินผลไม้เป็นประจำ ร้อยละ 34.2 ของผู้สูงอายุกินอาหารรสจัด ร้อยละ 50.5 ของผู้สูงอายุดื่มน้ำสะอาดวันละ 6 แก้ว

ผู้ที่ดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ร้อยละ 96.4 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีคนที่จะดูแลช่วยเหลือ ถ้าหากตื่นนอนในตอนเช้าและพบว่าไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้ โดยบุคคลที่จะมาดูแลช่วยเหลือมีเฉลี่ย 2.4 คน สำหรับบุคคลที่มาดูแลนั้น ร้อยละ 65.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าบุตรหญิงจะเป็นผู้มาดูแล รองลงมาร้อยละ 42.9 ของผู้สูงอายุระบุว่าบุตรชาย ร้อยละ 32.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าภรรยาจะเป็นบุคคลที่มาดูแล ทั้งนี้บุคคลที่จะมารับฟังถ้าหากผู้สูงอายุต้องการพูดคุยด้วย พบว่ามีเฉลี่ย 2.15 คน โดยผู้สูงอายุระบุว่าบุคคลที่จะมารับฟังเป็นภรรยา รองลงมาเป็นบุตรหญิง สามี และบุตรชาย ตามลำดับ

การเจ็บป่วย ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 29.6 ของผู้สูงอายุเคยหกล้มจนได้รับการบาดเจ็บตามมา ทั้งนี้ร้อยละ 19.4 ของผู้สูงอายุไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วย สำหรับวิธีการรักษาเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 57.7 ของผู้สูงอายุจะไปโรงพยาบาล รองลงมาร้อยละ 19.9 ของผู้สูงอายุซื้อยากินเอง สำหรับบทบาทของ อบต. ว่าควรแจกยาอะไรบ้างให้ผู้สูงอายุเมื่อเจ็บป่วย พบว่าส่วนใหญ่หรือคิดเป็นร้อยละ 71.4 ของผู้สูงอายุระบุว่าป็นยาสามัญประจำบ้าน โดยยาสามัญประจำบ้านชนิดใดที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่หรือคิดเป็นร้อยละ 82.6 ของผู้สูงอายุระบุว่าป็นยาแก้ปวด รองลงมาร้อยละ 7.7 ของผู้สูงอายุระบุว่าป็นยาแก้ปวดท้อง

ร้อยละ 82.6 ของผู้สูงอายุไม่ต้องใช้ไม้เท้าหรือเครื่องช่วยพยุงตัวในการเดินภายในบ้าน

ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุต้องนั่งเก้าอี้รถนั่งผู้ป่วย (Wheel Chair) เป็นประจำ มีเพียงร้อยละ 14.3 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการตรวจสุขภาพในช่องปากปีละ 2 ครั้ง และร้อยละ 25.5 ของผู้สูงอายุได้รับการตรวจเหงือกและฟัน สำหรับผู้สูงอายุที่เลิกทำงานแล้ว ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา พบว่าร้อยละ 14.4 ของผู้สูงอายุไม่ออกนอกบ้านเลย ร้อยละ 27.9 ของผู้สูงอายุออกนอกบ้านเฉลี่ย 1 วัน/สัปดาห์ และมากกว่าครึ่งหนึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 57.7 ของผู้สูงอายุได้ออกนอกบ้าน มากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์

การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและบทบาทในสังคม พบว่าร้อยละ 64.8 ของผู้สูงอายุดูแลหลานที่บ้าน ร้อยละ 75.5 ของผู้สูงอายุให้คำปรึกษาลูกหลาน ร้อยละ 6.1 ของผู้สูงอายุเป็นกรรมการชุมชน ร้อยละ 41.8 ของผู้สูงอายุประกอบอาชีพเสริม ร้อยละ 1 ของผู้สูงอายุดำเนินงานทางการเมือง

ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าร้อยละ 68.9 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย รองลงมาร้อยละ 20.4 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต ร้อยละ 3.6 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส และอีกร้อยละ 4.1 ของผู้สูงอายุไม่ตอบว่าต้องการสวัสดิการในด้านใด

1) สวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัย พบว่าร้อยละ 89.3 ของผู้สูงอายุได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย รองลงมาร้อยละ 86.2 ของผู้สูงอายุได้รับความสะดวกโดยมีสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน และร้อยละ 65.8 ของผู้สูงอายุได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุในการรักษา

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัย ได้เสนอความต้องการสวัสดิการเพิ่มเติมจากข้างต้น โดยร้อยละ 69.1 ของผู้สูงอายุต้องการให้มีศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุประจำหมู่บ้าน (ชุมชน) ร้อยละ 62.9 ของผู้สูงอายุต้องการได้รับการบริการทางการแพทย์แผนไทยดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ และร้อยละ 58.1 ของผู้สูงอายุต้องการให้หมู่บ้าน (ชุมชน) ของตนมีชมรมผู้สูงอายุสำหรับผู้รักสุขภาพ

2) สวัสดิการสังคมด้านการศึกษา พบว่าร้อยละ 40.8 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการที่ในหมู่บ้าน (ชุมชน) ของตนมีสื่อวิทยุของรัฐและชุมชนให้บริการข้อมูลข่าวสาร รองลงมาร้อยละ 12.2 ของผู้สูงอายุระบุว่ามีการปลูกจิตสำนึก ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ และร้อยละ 8.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าในหมู่บ้าน (ชุมชน) ของตนมีการอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการสังคมด้านการศึกษา ได้เสนอความต้องการสวัสดิการดังกล่าว โดยร้อยละ 51.7 ของผู้สูงอายุต้องการให้ในหมู่บ้าน (ชุมชน) ของตนมีสื่อวิทยุของรัฐและชุมชนให้บริการ

ข้อมูลข่าวสาร รองลงมาร้อยละ 43.3 ของผู้สูงอายุต้องการให้ในหมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีการอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ และร้อยละ 31.5 ของผู้สูงอายุต้องการให้หมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีห้องสมุดสำหรับผู้สูงอายุภายในชุมชน

3) สวัสดิการสังคมด้านนันทนาการ พบว่าร้อยละ 59.7 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการที่ในหมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย รองลงมาร้อยละ 53.1 ของผู้สูงอายุระบุว่าหมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่ายผู้สูงอายุ และร้อยละ 34.2 ของผู้สูงอายุระบุว่าหมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีส่วนสาธารณะประจำหมู่บ้าน(ชุมชน)

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการสังคมด้านนันทนาการ ได้เสนอความต้องการสวัสดิการดังกล่าวโดยร้อยละ 78.3 ของผู้สูงอายุต้องการให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่างๆ รองลงมาร้อยละ 74.4 ของผู้สูงอายุต้องการให้หมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีส่วนสาธารณะประจำหมู่บ้าน(ชุมชน) และร้อยละ 62 ของผู้สูงอายุต้องการให้หมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย

4) สวัสดิการสังคมด้านความปลอดภัยในชีวิต พบว่าร้อยละ 46.4 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการที่มีการจัดการด้านการรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุ ร้อยละ 46.4 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการที่หมู่บ้าน(ชุมชน)ของตน มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ และร้อยละ 44.9 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการที่หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการช่วยเหลือผู้สูงอายุจากการถูกทารุณกรรม ทอดทิ้ง

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการสังคมด้านความปลอดภัยในชีวิต ได้เสนอความต้องการสวัสดิการดังกล่าวโดยร้อยละ 88.5 ของผู้สูงอายุต้องการให้มีการจัดการด้านการรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุ รองลงมาร้อยละ 82.9 ของผู้สูงอายุต้องการให้หมู่บ้าน(ชุมชน)ของตน มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ และร้อยละ 79.6 ของผู้สูงอายุต้องการให้หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการช่วยเหลือผู้สูงอายุจากการถูกทารุณกรรม ทอดทิ้ง

5) สวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัย พบว่าร้อยละ 3.1 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการอาศัยอยู่ที่บ้านสงเคราะห์คนชราโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัย ได้เสนอความต้องการสวัสดิการดังกล่าวโดยร้อยละ 3 ของผู้สูงอายุต้องการให้มีบ้านสงเคราะห์คนชราโดยเสียค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน รองลงมาร้อยละ 2.1 ของผู้สูงอายุต้องการอาศัยอยู่ที่บ้านสงเคราะห์คนชราโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและร้อยละ 2 ของผู้สูงอายุต้องการอาศัยอยู่ที่บ้านเอื้ออาทร

6) สวัสดิการสังคมด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส พบว่าร้อยละ 88.8 ของผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 500 บาท รองลงมาร้อยละ 41.8 ของผู้สูงอายุระบุว่าหมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีกองทุนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ และร้อยละ 41.3 ของผู้สูงอายุระบุว่าหมู่บ้าน(ชุมชน)มีการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณี

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการสังคมด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสได้เสนอความต้องการสวัสดิการดังกล่าว โดยร้อยละ 69.3 ของผู้สูงอายุต้องการให้หมู่บ้าน(ชุมชน)ของตนมีกองทุนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ รองลงมาร้อยละ 60 ของผู้สูงอายุต้องการให้หมู่บ้าน(ชุมชน)มีศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ และร้อยละ 54.5 ของผู้สูงอายุต้องการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 500 บาท

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (อาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น)

จากการใช้เทคนิคการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis) ประกอบกับสถิติการวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ พบว่าเพศหญิงอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานมากกว่าเพศชาย ยิ่งผู้สูงอายุมีอายุมากขึ้นจะอยู่ตามลำพังมากขึ้น ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อยจะอาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาสูงกว่า ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทจะอาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน พบว่าผู้สูงอายุซึ่งทำงานเต็มเวลา(Full Time) จะอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานมากกว่าผู้สูงอายุที่ทำงานบางช่วงเวลา (Part Time) และไม่ได้ทำงาน ผู้สูงอายุซึ่งมีรายได้รวมต่อเดือนสูงขึ้นจะอาศัยอยู่ตามลำพังมากขึ้น ผู้สูงอายุซึ่งมีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองจะอาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่าการไม่มีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ท้ายที่สุด ผู้สูงอายุที่ทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้ จะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ตามลำพังมากกว่าผู้สูงอายุที่ทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันไม่ได้

สังคมไทยก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” ในระยะเวลาอันสั้น ครอบครัวเดี่ยวมีมากขึ้น การย้ายถิ่น(จากชนบทสู่เมือง)ของบุตรเพื่อหางานทำ ทำให้ผู้สูงอายุขาดคนดูแล ซึ่งในบางกรณีผู้สูงอายุที่เป็นบิดา-มารดาอาจจะย้ายถิ่นตามบุตรไปอยู่ในเมืองด้วย สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ลูกหลาน โดยเฉพาะผู้หญิงไม่สามารถรับบทบาทดูแลผู้สูงอายุได้เหมือนในอดีต นอกจากนี้ผลของโรคเอดส์ทำให้เกิดภาระแก่ผู้สูงอายุ อีกทั้งเด็กอาจเสียชีวิตทำให้ไม่ได้เลี้ยงดูผู้สูงอายุเป็นการตอบแทน

ผู้สูงอายุจำนวนมากต้องแบกรับภาระของครอบครัว ต้องทำงานหนักเพื่อหารายได้มาเลี้ยงหลานแทนลูกที่เสียชีวิตจากโรคเอดส์หรือจากไปทำงาน(<http://www.ryt9.com/s/ryt9/161004>) ผู้สูงอายุบางส่วนยังต้องให้เงิน ที่พักอาศัย ดูแลบุตรหลาน ดูแลสัตว์เลี้ยง และผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ร่วมกับบุตรหลานต่างก็ต้องพึ่งพากัน โดยผู้สูงอายุบางรายได้รับการช่วยเหลือด้านการเงินจากบุตร ส่วนผู้สูงอายุเองเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จึงมีภาวะพึ่งพิงประชากรในวัยทำงานมากขึ้น สภาพปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นความต้องการการช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ญาติ-ผู้ใกล้ชิด ชุมชน องค์กรภาคเอกชน และองค์กรภาครัฐ ควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุ โดยในเบื้องต้นการดูแลผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจและเศรษฐกิจควรกระทำโดยสมาชิกครอบครัว และถ้าหากรัฐไม่สนับสนุนในด้านเศรษฐกิจ- สังคมให้ผู้สูงอายุ มาตรฐานความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุจะเลวลง รัฐจึงควรสร้างหลักประกันให้ผู้สูงอายุอันเป็นกระบวนการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม โดยจัดให้มีอาสาสมัครต่าง ๆ ในด้านการฝึกอาชีพ ให้บริการสังคมสงเคราะห์หรือบริการด้านการแพทย์แก่ผู้สูงอายุ หน่วยงานและองค์กรที่ให้บริการสาธารณะต่างๆ ควรสอดแทรกการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุร่วมด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ นอกจากนี้ผู้สูงอายุมีคุณค่าและศักยภาพ สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งของครอบครัวและสังคม

5.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) รัฐควรส่งเสริมให้มีระบบบริการเฝ้าระวังทางสังคม หรือระบบการเยี่ยมบ้าน หรือระบบบริการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชนทั้งโดยคนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่จากสถานีอนามัย อสม. อบต. ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น จัดทีมเยี่ยมเยียน พื้นฟูจิตใจ พุดคุยให้กำลังใจ นำผ้าห่ม อาหารแห้งมอบให้เป็นระยะ เพื่อดูแลผู้สูงอายุที่ไม่ได้สมรส หรือผู้สูงอายุที่สมรสแต่ไม่มีบุตร หรือผู้สูงอายุที่มีอายุมากอยู่คนเดียวตามลำพัง อยู่ห่างไกลจากชุมชน
- 2) ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมที่ช่วยลดความรู้สึกเบื่อ เหงา ห่อเหี่ยวใจ และมีการกระตุ้นให้มีการใช้งานสมอง โดยผ่านทางประสาทสัมผัสต่างๆ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ โดยใช้สมองทุกส่วนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีการคิด แก้ไขปัญหา วางแผน การตัดสินใจ เช่น เข้าชมรมผู้สูงอายุ ชมรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อผู้สูงอายุ เรียนหนังสือ เล่นดนตรี ร้องเพลง ท่องเที่ยว ฯลฯ
- 3) ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพยังสามารถทำงานหลังเกษียณได้ และยินดีที่จะทำงาน สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีโอกาสทำงานต่อไป เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองยังมีค่าและเป็นประโยชน์ต่อ

สังคม ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ได้ให้คำนิยามว่า"ผู้สูงอายุ คือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป" โดยประเทศไทยใช้เกณฑ์เดียวกับขององค์การสหประชาชาติ แต่มีบางประเทศใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน เช่น สหรัฐอเมริกา โดยผู้สูงอายุคือผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป รัฐบาลจึงควรติดตามประเมินผลว่านโยบายการขยายช่วงเวลาการเกษียณอายุราชการถึง 65 ปี ในบางสายอาชีพ เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย ตุลาการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว มีผลในทางปฏิบัติอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง

4) ควรพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือศักยภาพในการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุ ด้วยการพัฒนาด้านอาชีพให้ผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร จัดการศึกษาอบรมฝึกอาชีพให้ตรงกับความต้องการ เพื่อให้ผู้สูงอายุที่ต้องการมีงานทำและมีรายได้เป็นของตนเอง พัฒนาด้านความรู้และประสบการณ์ ให้มีอาชีพสามารถช่วยเหลือตนเองด้านเศรษฐกิจได้

5) ส่งเสริมการมีสุขภาพดีในผู้สูงอายุ ด้วยการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพตนเอง ด้วยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับ

- อาหารการกินของผู้สูงอายุ จะต้องครอบคลุมอาหารหลัก 5 หมู่ ไม่ว่าจะเป็นโปรตีน ไขมัน เกลือแร่ วิตามิน ผัก ผลไม้ เป็นต้น

- การออกกำลังกาย ให้สามารถออกกำลังกายได้ตามความเหมาะสมของร่างกาย เนื่องจากการไม่ออกกำลังกายทำให้เสี่ยงต่อโรค เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเมเร็ง โรคเบาหวาน โรคเครียดและซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม โรคข้อเข่าเสื่อมและกระดูกพรุน

- ความอ้วน เนื่องจากการมีน้ำหนักตัวเกิน ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเครียด หงุดหงิด โมโหง่ายนอนกรน และเป็นสาเหตุของโรคอื่นๆ อีกหลายโรค เช่น เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง ความดันโลหิตสูง หัวใจและหลอดเลือด ข้อเข่าเสื่อม นอกจากนี้ ยังสัมพันธ์กับมะเร็งบางชนิด เช่น มะเร็งลำไส้ใหญ่ มะเร็งเต้านม มะเร็งต่อมลูกหมาก

- หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง ด้วยการแนะนำผู้สูงอายุให้งดการสูบบุหรี่ ที่นำไปสู่โรคที่สามารถป้องกันได้ เช่น โรคหลอดลมอุดตันเรื้อรัง หรือการดื่มสุรา ที่แอลกอฮอล์ซึ่งเป็นสารที่มีฤทธิ์เป็นยาออกฤทธิ์กดการทำงานของสมอง เมื่อร่างกายได้รับอย่างสม่ำเสมอทำให้เกิดการเสพติด และมีความต้องการดื่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนเกิดผลเสียต่อตับและสมอง ตลอดจนจิตใจและคุณภาพชีวิตในที่สุด

- การปฏิบัติตัวเมื่อเจ็บป่วย ควรฝึก อสม.ให้มีความรู้และเข้าใจความรู้แก่ผู้สูงอายุทุกบ้านเป็นพิเศษ และรัฐควรผลิตสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้ดู โดยสอดแทรกสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในการปฏิบัติตัวเมื่อเจ็บป่วย

6) ปลุกฝังจิตสำนึกให้รุ่นลูก-หลานมีความกตัญญู มีจิตใจอ่อนโยน รักและช่วยเหลือ ไม่ทอดทิ้ง ดูแล
 ด้านจิตใจของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะ ปู่ ย่า ตา ยาย โดยจัดทำสื่อนำเสนอให้เห็นความทุกข์ยากลำบาก และ
 ความทุกข์ใจที่ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งออกอากาศบ่อย ๆ

7) รัฐควรส่งเสริมให้สังคมไทยมีลักษณะองค์ประกอบครอบครัวเป็นแบบครอบครัวขยาย(Extended
 Family) เหมือนสังคมชนบทไทยแต่ดั้งเดิม ที่ในครัวเรือนเดียวกันมีคู่สมรสมากกว่า 1 คู่ และผู้อาศัยอยู่
 ร่วมบ้านประกอบด้วยคน 3 รุ่น ได้แก่ รุ่นปู่-ย่า ตา-ยาย ลูก และหลาน มีการพึ่งพาอาศัยกัน โดยผู้สูงอายุ
 สามารถดูแลรุ่นหลานแทนพ่อแม่ที่ต้องออกไปประกอบอาชีพภายนอกบ้าน ในขณะที่เดียวกันการมี
 ลูกหลาน จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีผู้ดูแล รู้สึกสุขสดชื่นอบอุ่นไม่เหงาหงอยอยู่ตามลำพัง

8) ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่ควรให้ความใส่ใจดูแลเป็นพิเศษ เป็นผู้สูงอายุเพศชาย มีอายุมาก มีการศึกษา
 น้อย อาศัยอยู่ในเขตชนบท เป็นผู้สูงอายุที่ทำงานบางช่วงเวลา (Part Time) หรือไม่ได้ทำงาน มีรายได้
 รวมต่อเดือนสูง มีบ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ยังมีมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และยังทำหน้าที่ใน
 กิจวัตรประจำวันได้ ซึ่งเป็นผู้สูงอายุผู้ที่อาศัยอยู่ตามลำพังไม่ได้อยู่ร่วมบ้านกับบุตรหลาน โดยให้การดูแล
 สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต
 สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย และสวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ตามลำดับ

บรรณานุกรม

- กชกร สังขชาติ และ สมโภชน์ อเนกสุข .(2548).รูปแบบการดำรงชีวิตของผู้สูงวัยอายุเกิน 100 ปี จังหวัด
 ชลบุรี. ภาควิชาการศึกษาอกระบบ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ทัศนีย์ เกริกกุลธร.(2546).ปัญหาสุขภาพและภาวะเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลทับกวาง
 อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี
- นภาพร ชโยวรรณ ,จอห์น โนเดล และ ศิริวรรณ ศิริบุญ .(2535). ครอบครัวอุปถัมภ์ กับขั้นตอนชีวิตของ
 ผู้สูงอายุ และของบุตร. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- แนวทางการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในชนบทของภาครัฐ. ค้นหจาก
<http://www.ryt9.com/s/ryt9/161004> [12 มิถุนายน 2552].
- ระพีพรรณ คำหอมและคณะ.(2547).ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุใน
 เขตชนบท. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วันทนา กลิ่นงาม และนิวัติ กลิ่นงาม .(2530). สภาพปัญหา ความต้องการ เป้าหมายชีวิตและการเตรียมตัว
 ของผู้สูงอายุ. วิทยาลัยครูเพชรบุรี
- วิไลลักษณ์ ไกรสุวรรณสาร .(2545). แนวทางในการจัดเตรียมที่อยู่อาศัย สำหรับผู้สูงอายุ : กรณีศึกษา
 ชุมรมอรั้อยปี. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วีรสิทธิ์ สิทธีไตรย์ และ โยธิน แสงวดี .(2533). ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการมี
 โครงการพัฒนาที่มีต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ
 ประเทศไทย. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
- ศรีเรือน แก้วกังวาล .(2535). ความสัมพันธ์และทัศนคติของเด็กไทยมุสลิมต่อผู้ใหญ่หนุ่มสาวและสูงอายุ
 (ญาติ-ไม่ใช่ญาติ). คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ศิริวรรณ ศิริบุญ .(2535). ข้อเท็จจริงและทัศนคติ เกี่ยวกับการเลี้ยงดู และการดูแลผู้สูงอายุ ของคนหนุ่ม
 สาวไทย .สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนุดตรา ตะบูนพงศ์ .(2545).ความต้องการบริการสุขภาพของผู้สูงอายุและครอบครัวใน 5 จังหวัด
 ชายแดนภาคใต้. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สุภาวดี พุฒิน้อย .(2547). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพกับผู้อื่น กับความพึงพอใจในชีวิตของ
 ผู้สูงอายุ ที่อาศัยในสถานสงเคราะห์. รายงานการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ปริญญา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อัมไพ ชนะกอก , ขุยงศ์ เขาวพานนท์และ วันทนีย์ ชวพงศ์ .(2535).แบบแผนสุขภาพ ปัญหา

ความต้องการของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุ เขตชนบท จ.เชียงใหม่. คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- Agree, E.M., A.E. Biddlecom and T.W. Valente. (1999). **Multi-generational exchanges in Taiwan and the Phillippines : A social network approach.** Paper presented at the 1999 Annual Meeting of the Population Association of America.
- Anh, T. S., B. T. Cuong, D. Goodkind and J. Knodel (1997). *Living arrangements, patrilineality and sources of support among elderly Vietnamese.* **Asia-Pacific Population Journal** (Bangkok), 12(4) :69-88.
- Bulcroft, K. A. and R. A. Bulcroft. (1991). *The timing of divorce : Effects on parent – child relationships in later life.* **Research on Aging**, 13:226-243.
- Casterline, J.B., L. Williams, A. Hermalin, M.C. Chang, N. Chayovan, P. Cheung, L. Domingo, J. Knodel and M. Ofstedal. (1991). **Differences in the living arrangements of the elderly in four Asian countries : The interplay of constraints and preferences.** **Comparative Study of the Elderly in Asia**, Research Report, Population Studies Center, University of Michigan.
- Chan, A. (1997). *An overview of the living arrangements and social support exchanges of older Singaporeans.* **Asia-Pacific Population Journal** (Bangkok), 12 (4):35-50.
- Cooney, T.M. and P. Uhlenberg. (1990). *The role of divorce in men's relations with their adult children after mid-life.* **Journal of Marriage and the Family**, 52: 677-688.
- Crimmins, E.M. and D.G. Ingegneri. (1990). *Interaction and living arrangements of older parents and their children : Past trends, present determinants, future implications.* **Research on Aging**, 12 (1):3-35.
- Hashimoto, A. (1991). *Living arrangements of the aged in seven developing countries : A preliminary analysis.* **Journal of Cross-Cultural Gerontology**, 6(4):359-82.
- Hermalin, A. I. (1997). *Drawing policy lessons for Asia from research on ageing.* **Asia-Pacific Population Journal** (Bangkok), 12 (4):89-102.
- Kinsella, K. (1996). **Aging and the family : Present and future demographic issues.** In aging and

ภาคผนวก ก.

ตาราง

ตาราง 1 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคมของผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เขตที่อยู่อาศัย		
เขตเมือง	230	23.5
เขตชนบท	750	76.5
รวม	980	100.0
อายุ		
60-64 ปี	215	21.9
65-69 ปี	280	28.6
70-74 ปี	140	14.3
75-79 ปี	185	18.9
80-92 ปี	160	16.3
รวม	980	100.0
อายุเฉลี่ย (ปี) \bar{x}		71.30
การศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	215	21.9
ประถมศึกษาตอนต้น	545	55.6
ประถมศึกษาตอนปลาย	100	10.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	30	3.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ปวช.)	30	3.1
ปริญญาตรี	40	4.1
สูงกว่าปริญญาตรี	20	2.0
รวม	980	100.0
ศาสนา		
พุทธ	940	95.9
อิสลาม	40	4.1
รวม	980	100.0

ตาราง 1 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคมของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	35	3.6
หม้าย	260	26.6
หย่าร้าง	20	2.0
แยกกันอยู่	55	5.6
กำลังอยู่กินกับคู่สมรส	500	51.0
กำลังอยู่กินกับคู่ชีวิต (Life partner)	110	11.2
รวม	980	100.0
จำนวนบุตร		
ไม่มี	25	2.9
1-2 คน	190	22.1
3 - 4 คน	355	41.3
5 - 7 คน	290	33.7
รวม	860	100.0
จำนวนบุตรเฉลี่ย (คน) \bar{x}		3.63
การมีเด็กอายุน้อยกว่า 8 ปี อาศัยอยู่ร่วมบ้าน		
ไม่มี	770	78.6
มี	210	21.4
รวม	980	100.0

ตาราง 2 การประกอบอาชีพ และรายได้ของผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
เจ้าของกิจการ	60	6.1
เกษตรกร	285	29.1
รับจ้างทั่วไป	30	3.1
ข้าราชการบำนาญ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	1.0
อื่น ๆ	115	11.7
ไม่ได้ทำงาน	480	49.0
รวม	980	100.0
ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน		
ทำงานเต็มเวลา (Full Time)	170	34.0
ทำงานบางช่วงเวลา (Part Time)	330	66.0
รวม	500	100.0
วางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุกี่ปี		
75 ปี และน้อยกว่า	130	46.0
80-85 ปี	140	28.0
86-90 ปี	200	40.0
91-95 ปี	30	6.0
รวม	500	100.0
วางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุเฉลี่ย (ปี) \bar{x}		82.74
สำหรับผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำงานในปัจจุบัน		
ท่านต้องการจะกลับไปทำงานเพื่อหารายได้อีกหรือไม่		
ไม่ต้องการทำงาน	450	95.7
ต้องการทำงาน	20	4.3
รวม	470	100.0

ตาราง 2 การประกอบอาชีพ และรายได้ของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
โปรตระกูลอาชีพที่ต้องการทำงาน		
เกษตรกร	10	50.0
อื่น ๆ	10	50.0
รวม	20	100.0
ในอดีตท่านทำงานใดเป็นอาชีพหลัก		
เกษตรกร	180	39.5
รับจ้างทั่วไป	30	6.6
ข้าราชการบำนาญ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	60	13.2
อื่น ๆ	185	40.7
รวม	455	100.0
การมีรายได้ของผู้สูงอายุ		
ไม่มี	30	3.1
มี	950	96.9
รวม	90	100.0
ทำงานมีรายได้เป็นของตนเอง(บาท)/เดือน		
500-2,000 บาท	117	23.6
2,001-4,000 บาท	137	27.3
4,001-8,000 บาท	128	25.5
8,001-70,000 บาท	118	23.6
รวม	500	100.0
ทำงานมีรายได้เป็นของตนเองเฉลี่ย(บาท)/เดือน \bar{x}		8,427.27

ตาราง 2 การประกอบอาชีพ และรายได้ของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความเพียงพอของรายได้		
ลำบาก	5	.5
ส่วนใหญ่ไม่พอ	10	1.0
บางครั้งไม่พอ	165	16.9
พอดี	465	47.4
มีเกินพอ (มีเหลือ)	335	34.2
รวม	980	100.0
การมีหนี้สินในปัจจุบัน		
ไม่มี	720	73.5
มี	260	26.5
รวม	980	100.0
จำนวนเงินที่เป็นหนี้ธนาคาร สหกรณ์ สถาบันการเงิน		
5,000-15,000 บาท	50	23.8
15,001-30,000 บาท	60	28.6
30,000-60,000 บาท	40	19.0
60,001-990,000 บาท	60	28.6
รวม	210	100.0
จำนวนเงินที่เป็นหนี้ธนาคาร สหกรณ์ สถาบันการเงินเฉลี่ย(บาท) \bar{x}		193,300
การคาดการณ์ฐานะการเงิน(Financial Situation) ใน 2-3 ปีข้างหน้า		
เลวลงกว่าปัจจุบัน	20	2.0
เหมือนเดิม	370	37.8
ดีกว่าปัจจุบัน	215	21.9
ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ	375	38.3
รวม	980	100.0

ตาราง 3 ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายด้านต่างๆ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายการประกันสุขภาพ		
ง่าย	310	32.0
ปานกลาง	305	31.4
ยาก	80	8.2
ไม่มีรายจ่ายนี้	275	28.4
รวม	970	100.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่าย การดูแลสุขภาพ		
ง่าย	470	48.0
ปานกลาง	285	29.0
ยาก	45	4.6
ไม่มีรายจ่ายนี้	180	18.4
รวม	980	100.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายที่อยู่อาศัย (ค่าเช่า, จำนวน)		
ง่าย	20	2.1
ปานกลาง	30	3.1
ไม่มีรายจ่ายนี้	910	94.8
รวม	960	100.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายการเดินทาง (ค่าโดยสารรถยนต์สาธารณะ)		
ง่าย	370	38.2
ปานกลาง	260	26.8
ยาก	40	4.1
ไม่มีรายจ่ายนี้	300	30.9
รวม	970	100.0

ตาราง 3 ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่าย (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายการบำรุงรักษาบ้าน		
ง่าย	100	10.2
ปานกลาง	170	17.3
ยาก	50	5.1
ไม่มีรายจ่ายนี้	660	67.4
รวม	980	100.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายชำระหนี้ (เงินกู้ยืม)		
ง่าย	60	6.1
ปานกลาง	130	13.3
ยาก	50	5.1
ไม่มีรายจ่ายนี้	740	75.5
รวม	980	100.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายเพื่อการศึกษา(ของตนเองหรือคนอื่น)		
ง่าย	40	4.1
ปานกลาง	70	7.1
ไม่มีรายจ่ายนี้	860	87.8
รวม	970	99.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายค่าอาหาร		
ง่าย	740	77.1
ปานกลาง	155	16.1
ไม่มีรายจ่ายนี้	65	6.8
รวม	960	100.0

ตาราง 3 ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่าย (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายค่าใบสั่งยาของแพทย์		
ง่าย	270	35.3
ปานกลาง	405	52.9
ยาก	90	11.8
รวม	765	100.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายชำระใบเรียกเก็บเงินในการใช้บัตรเครดิต		
ง่าย	20	66.7
ปานกลาง	10	33.3
รวม	30	100.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูสมาชิกครัวเรือน		
ง่าย	50	14.7
ปานกลาง	290	85.3
รวม	340	100.0
ความสามารถในการหาเงินมาใช้จ่ายภาษีทรัพย์สิน		
ง่าย	170	40.5
ปานกลาง	250	59.5
รวม	420	100.0

ตาราง 4 การออมเงิน

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจุบันท่านมีเงินออมหรือไม่		
ไม่มี	285	29.1
มี	695	70.9
รวม	980	100.0
ท่านออมเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในรายการใดเป็น อันดับแรก		
เพื่อเหตุฉุกเฉิน	240	34.5
เพื่อการศึกษา	20	2.9
ไว้ซื้อสินค้า	70	10.1
เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ / ใช้จ่ายพิเศษ	90	12.9
เพื่อดูแลสุขภาพ	255	36.7
รายการเกี่ยวกับบ้าน (เช่า, ซื้อ, ซ่อมแซม, ย้าย)	20	2.9
รวม	695	100.0
เหตุที่ไม่ออมเงินเพราะ รายได้น้อย ไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย		
ไม่ตอบ	355	68.3
ตอบ	165	31.7
รวม	520	100.0
เหตุที่ไม่ออมเงินเพราะออมเงินไว้เพียงพอแล้วสำหรับการใช้จ่ายใน		
อนาคต		
ไม่ตอบ	460	88.5
ตอบ	60	11.5
รวม	520	100.0

ตาราง 4 การออมเงิน (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เหตุที่ไม่ออมเงินเพราะ มีเงินเกษียณที่ได้รับอยู่แล้ว		
ไม่ตอบ	500	96.2
ตอบ	20	3.8
รวม	520	100.0
เหตุที่ไม่ออมเงินเพราะ เงินออมไม่ใช่สิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต		
ไม่ตอบ	510	98.1
ตอบ	10	1.9
รวม	520	100.0
เหตุที่ไม่ออมเงินเพราะ ไม่ทราบจะเอาเงินออมไปลงทุนอย่างไร		
ไม่ตอบ	460	88.5
ตอบ	60	11.5
รวม	520	100.0
เหตุที่ไม่ออมเงินเพราะ ยังไม่ได้วางแผนที่จะเลิกทำงาน		
ไม่ตอบ	480	92.3
ตอบ	40	7.7
รวม	520	100.0
เหตุที่ไม่ออมเงินเพราะ อื่น ๆ		
ไม่ตอบ	500	96.2
ตอบ	20	3.8
รวม	520	100.0

ตาราง 5 การมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย		
ของตนเอง	690	70.5
ของบุตรหลาน	210	21.4
ของญาติ	10	1.0
บ้านเช่า	10	1.0
บ้านพักคนชรา	20	2.0
อื่นๆ	10	1.0
ไม่ตอบ	30	3.1
รวม	980	100.0
เหตุผลที่ไม่อาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลาน		
ลูกหลานไปทำงานที่อื่น	140	29.2
ลูกหลานแยกไปมีครอบครัว	140	29.2
ไม่มีลูกหลาน	85	17.7
ไม่ยอมรับกวนลูกหลาน	5	1.0
เหตุผลอื่นๆ	70	14.6
ไม่ตอบ	40	8.3
รวม	480	100.0

ตาราง 6 บทบาทผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่องต่างๆไปในครอบครัว		
ไม่มีบทบาทเลย	15	1.5
มีบทบาทเล็กน้อย	135	13.8
มีบทบาทปานกลาง	450	45.9
มีบทบาทมาก	380	38.8
รวม	980	100.0

ตาราง 7 ความกังวลในปัจจัยก่อความเครียดในผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
มีความเครียดเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสรีระ รูปร่าง		
ไม่กังวล	410	41.8
น้อย	210	21.4
ค่อนข้างน้อย	230	23.5
ปานกลาง	100	10.2
ค่อนข้างมาก	30	3.1
รวม	980	100.0
มีความเครียดเนื่องจากกลัวความแก่		
ไม่กังวล	465	47.4
น้อย	140	14.4
ค่อนข้างน้อย	245	25.0
ปานกลาง	110	11.2
ค่อนข้างมาก	20	2.0
รวม	980	100.0
มีความเครียดเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในกามารมณ์		
ไม่กังวล	335	73.6
น้อย	60	13.2
ค่อนข้างน้อย	50	11.0
ปานกลาง	10	2.2
รวม	455	100.0

ตาราง 7 ความกังวลในปัจจัยก่อความเครียดในผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
มีความเครียดเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเงิน		
ไม่กังวล	230	23.5
น้อย	95	9.7
ค่อนข้างน้อย	100	10.2
ปานกลาง	305	31.1
ค่อนข้างมาก	250	25.5
รวม	980	100.0
มีความเครียดเนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงที่อยู่		
ไม่กังวล	475	48.5
น้อย	210	21.4
ค่อนข้างน้อย	130	13.3
ปานกลาง	115	11.7
ค่อนข้างมาก	50	5.1
รวม	980	100.0
มีความเครียดเนื่องจากการคิดล่วงหน้าถึงการมีอายุ		
ไม่กังวล	470	48.0
น้อย	80	8.2
ค่อนข้างน้อย	130	13.3
ปานกลาง	240	24.4
ค่อนข้างมาก	60	6.1
รวม	980	100.0

ตาราง 8 ความรู้สึกเมื่อ เหวง ห่อเหี่ยวใจ ความกลัว ของผู้สูงอายุในรอบระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รู้สึกเบื่อในสิ่งที่ไม่เคยเบื่อก่อน		
ไม่เคย	305	31.1
บางครั้ง	415	42.4
นาน ๆ ครั้ง	220	22.4
บ่อยครั้ง	40	4.1
รวม	980	100.0
รู้สึกว่าลำบากในการทำให้จิตใจจดจ่อกับสิ่งที่ทำ		
ไม่เคย	270	27.6
บางครั้ง	505	51.5
นาน ๆ ครั้ง	195	19.9
บ่อยครั้ง	10	1.0
รวม	980	100.0
รู้สึกห่อเหี่ยวใจ		
ไม่เคย	205	20.9
บางครั้ง	435	44.4
นาน ๆ ครั้ง	255	26.0
บ่อยครั้ง	85	8.7
รวม	980	100.0
รู้สึกว่าทุก ๆ สิ่งที่ทำเป็นเรื่องยุ่งยาก		
ไม่เคย	285	29.0
บางครั้ง	470	48.0
นาน ๆ ครั้ง	185	18.9
บ่อยครั้ง	40	4.1
รวม	980	100.0

ตาราง 8 ความรู้สึกเบื่อ เหงา ห่อเหี่ยวใจ ความกลัว ของผู้สูงอายุ ในรอบระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รู้สึกมีความหวังกับอนาคต		
ไม่เคย	155	16.0
บางครั้ง	375	38.7
นาน ๆ ครั้ง	230	23.7
บ่อยครั้ง	210	21.6
รวม	970	100.0
รู้สึกกลัว		
ไม่เคย	440	44.9
บางครั้ง	365	37.2
นาน ๆ ครั้ง	125	12.8
บ่อยครั้ง	50	5.1
รวม	980	100.0
นอนหลับไม่สนิท		
ไม่เคย	415	42.3
บางครั้ง	285	29.1
นาน ๆ ครั้ง	80	8.2
บ่อยครั้ง	200	20.4
รวม	980	100.0
รู้สึกว่ามีความสุข		
ไม่เคย	20	2.0
บางครั้ง	195	19.9
นาน ๆ ครั้ง	190	19.4
บ่อยครั้ง	575	58.7
รวม	980	100.0

ตาราง 8 ความรู้สึกเบื่อ เหนง ห่อเหี่ยวใจ ความมกั่ว ของผู้สูงอายุ ในรอบระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รู้สึกเหนง		
ไม่เคย	180	18.3\
บางครั้ง	480	49.0
นาน ๆ ครั้ง	225	23.0
บ่อยครั้ง	95	9.7
รวม	980	100.0
รู้สึกว่ไม่สามารไปถึงวัตถุประสงค์		
ไม่เคย	300	30.7
บางครั้ง	500	51.0
นาน ๆ ครั้ง	170	17.3
บ่อยครั้ง	10	1.0
รวม	980	100.0

ตาราง 9 ความสุขของผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ท่านมีความสุข (Enjoy Life) ในการดำรงชีวิตมากน้อยเพียงไร		
น้อย	5	.5
ค่อนข้างน้อย	30	3.1
ปานกลาง	325	33.2
ค่อนข้างมาก	600	61.2
มากที่สุด	20	2.0
รวม	980	100.0

ตาราง 10 ความบกพร่องทางสุขภาพกาย

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เป็นอัมพาต		
ไม่เป็น	950	96.9
เป็น	30	3.1
รวม	980	100.0
ความดันโลหิตสูง		
ไม่เป็น	655	66.8
เป็น	325	33.2
รวม	980	100.0
ต้อกระจก		
ไม่เป็น	885	90.3
เป็น	95	9.7
รวม	980	100.0
ความดันโลหิตต่ำ		
ไม่เป็น	910	92.9
เป็น	70	7.1
รวม	980	100.0
หัวใจขาดเลือด		
ไม่เป็น	920	93.9
เป็น	60	6.1
รวม	980	100.0
วัณโรค		
ไม่เป็น	970	99.0
เป็น	10	1.0
รวม	980	100.0

ตาราง 10 ความบกพร่องทางสุขภาพกาย (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
มะเร็งปอด		
ไม่เป็น	970	99.0
เป็น	10	1.0
รวม	980	100.0
เบาหวาน		
ไม่เป็น	820	83.7
เป็น	160	16.3
รวม	980	100.0
ติดเชื้อระบบหายใจส่วนกลาง		
ไม่เป็น	970	99.0
เป็น	10	1.0
รวม	980	100.0
มีความบกพร่องทางสุขภาพกายอื่น ๆ		
ไม่เป็น	605	61.7
เป็น	375	38.3
รวม	980	100.0
ยินดีจ่าย (Willingness to Pay) ค่ายา และด้านการแพทย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีชีวิตที่สุขภาพดี และไม่ต้องเข้าพักรักษาในสถานพยาบาลเป็นเงินสูงสุดเท่าไร		
300 บาทและน้อยกว่า	185	29.2
301-1,000 บาท	110	17.3
1,001- 5,000 บาท	100	15.7
5,001-15,000 บาท	80	12.6
15,001 บาทและมากกว่า	160	25.2
รวม	635	100.0
ยินดีจ่าย (Willingness to Pay) เฉลี่ย(บาท) \bar{x}		15,956.23

ตาราง 10 ความบกพร่องทางสุขภาพกาย (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของความพิการทุพพลภาพและความรุนแรงในผู้สูงอายุ		
นอนติดเตียง	30	3.1
ต้องอยู่ในบ้าน	70	7.1
ออกนอกบ้านได้	880	89.8
รวม	980	100.0

ตาราง 11 ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นอิสระ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ทำหน้าที่ในกิจกรรมประจำวันได้		
ไม่ได้	40	4.1
ได้	940	95.9
รวม	980	100.0
กั้นปีสภาวะและอุจจาระได้		
ไม่ได้	110	11.2
ได้	870	88.8
รวม	980	100.0
ทำหน้าที่ในบ้านได้		
ไม่ได้	50	5.1
ได้	930	94.9
รวม	980	100.0

ตาราง 12 พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ออกกำลังกายโดยสะสมก้าวเดิน		
ไม่ใช่	460	46.9
ใช่	520	53.1
รวม	980	100.0
น้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน		
ไม่ใช่	765	78.1
ใช่	215	21.9
รวม	980	100.0
มีฟันต่ำกว่า 20 ซี่		
ไม่ใช่	440	44.9
ใช่	540	55.1
รวม	980	100.0
มีโรคประจำตัว		
ไม่ใช่	270	27.6
ใช่	710	72.4
รวม	980	100.0
กินไม่ได้นอนไม่หลับเป็นประจำ		
ไม่ใช่	755	77.0
ใช่	225	23.0
รวม	980	100.0
ดื่มเหล้า		
ไม่ใช่	820	83.7
ใช่	160	16.3
รวม	980	100.0

ตาราง 12 พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สูบบุหรี่		
ไม่ใช่	855	87.2
ใช่	125	12.8
รวม	980	100.0
กินอาหารน้อยกว่าวันละ 3 มื้อ		
ไม่ใช่	755	77.0
ใช่	225	23.0
รวม	980	100.0
กินอาหารปลาเป็นประจำ		
ไม่ใช่	145	14.8
ใช่	835	85.2
รวม	980	100.0
กินผักอย่างเหมาะสม		
ไม่ใช่	70	7.1
ใช่	910	92.9
รวม	980	100.0
กินผลไม้เป็นประจำ		
ไม่ใช่	185	18.9
ใช่	795	81.1
รวม	980	100.0
กินอาหารรสจัด		
ไม่ใช่	645	65.8
ใช่	335	34.2
รวม	980	100.0

ตาราง 12 พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ดื่มน้ำสะอาดน้อยกว่าวันละ 6 แก้ว		
ไม่ใช่	485	49.5
ใช่	495	50.5
รวม	980	100.0

ตาราง 13 ผู้ที่จะดูแล ช่วยเหลือผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ถ้าท่านตื่นนอนในตอนเช้า และพบว่าไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตัวเองได้ ท่านมีคนที่จะดูแล ช่วยเหลือท่านได้หรือไม่		
ไม่มี	35	3.6
มี	945	96.4
รวม	980	100.0
บุคคลที่จะมาดูแลท่านในกรณีที่ท่านช่วยเหลือตัวเองไม่ได้		
ไม่มี	35	3.6
1 คน	185	18.9
2 คน	340	34.7
3 คน	250	25.5
4 -6 คน	170	17.3
รวม	980	100.0
จำนวนบุคคลที่จะมาดูแลท่านในกรณีที่ท่านช่วยเหลือตัวเองไม่ได้มีเฉลี่ย(คน) \bar{x}		2.40
บุตรชายเป็นบุคคลที่จะมาดูแล		
ไม่ใช่	560	57.1
ใช่	420	42.9
รวม	980	100.0

ตาราง 13 ผู้ที่จะดูแล ช่วยเหลือผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
พ่อ - แม่ เป็นบุคคลที่จะมาดูแล		
ไม่ใช่	960	98.0
ใช่	20	2.0
รวม	980	100.0
บุตรหญิงเป็นบุคคลที่จะมาดูแล		
ไม่ใช่	340	34.7
ใช่	640	65.3
รวม	980	100.0
หลานชายเป็นบุคคลที่จะมาดูแล		
ไม่ใช่	820	83.7
ใช่	160	16.3
รวม	980	100.0
สามีเป็นบุคคลที่จะมาดูแลท่าน		
ไม่ใช่	870	88.8
ใช่	110	11.2
รวม	980	100.0
หลานสาว เป็นบุคคลที่จะมาดูแลท่าน		
ไม่ใช่	890	90.8
ใช่	90	9.2
รวม	980	100.0
ภรรยาเป็นบุคคลที่จะมาดูแลท่าน		
ไม่ใช่	660	67.3
ใช่	320	32.7
รวม	980	100.0

ตาราง 13 ผู้ที่จะดูแล ช่วยเหลือผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
น้องสาว เป็นบุคคลที่จะมาดูแลท่าน		
ไม่ใช่	910	92.9
ใช่	70	7.1
รวม	980	100.0
เจย สะใภ้ เป็นบุคคลที่จะมาดูแลท่าน		
ไม่ใช่	860	87.8
ใช่	120	12.2
รวม	980	100.0
น้องชายเป็นบุคคลที่จะมาดูแลท่าน		
ไม่ใช่	960	98.0
ใช่	20	2.0
รวม	980	100.0
จ้างคนมาดูแล		
ไม่ใช่	975	99.5
ใช่	5	.5
รวม	980	100.0
เพื่อน / เพื่อนบ้านเป็นบุคคลที่จะมาดูแลท่าน		
ไม่ใช่	970	99.0
ใช่	10	1.0
รวม	980	100.0
อื่น ๆ เป็นบุคคลที่จะมาดูแลท่าน		
ไม่ใช่	970	99.0
ใช่	10	1.0
รวม	980	100.0

ตาราง 13 ผู้ที่จะดูแล ช่วยเหลือผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลหลักในบ้านแห่งนี้มีความสัมพันธ์กับท่านในฐานะใด		
บุตรชาย	90	9.2
บุตรหญิง	130	13.3
สามี	180	18.4
ภรรยา	390	39.8
น้องสาว	20	2.0
น้องชาย	10	1.0
หลาน	20	2.0
ข้างคนมาดูแล	10	1.0
เพื่อน / เพื่อนบ้าน	20	2.0
อื่นๆ	110	11.3
รวม	980	100.0
ถ้าท่านต้องการพูดคุย หรือให้มีคนมารับฟังท่านเมื่อต้องการ บุคคล ดังกล่าวมีกี่คน		
ไม่มี	35	3.6
1 คน	360	36.7
2 คน	285	29.1
3 คน	190	19.4
4-9 คน	110	11.2
รวม	980	100.0
จำนวนคนที่มารับฟังท่านเมื่อต้องการพูดคุยด้วย มีเฉลี่ย(คน) \bar{x}		2.15

ตาราง 13 ผู้ที่จะดูแล ช่วยเหลือผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
คนที่มารับฟังท่านเมื่อต้องการพูดคุยด้วยเป็น		
บุตรชาย	150	15.3
พ่อ - แม่	30	3.1
บุตรหญิง	190	19.4
หลานชาย	10	1.0
สามี	180	18.4
ภรรยา	270	27.5
น้องสาว	50	5.1
น้องชาย	20	2.0
หลานสาว	10	1.0
เพื่อน / เพื่อนบ้าน	15	1.5
อื่นๆ	20	2.1
ไม่มี	35	3.6
รวม	980	100.0

ตาราง 14 การเจ็บป่วย

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การเคยหกล้มจนได้รับการบาดเจ็บตามมา ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา		
ไม่เคย	690	70.4
1 ครั้ง	120	12.2
2 ครั้ง	95	9.7
3-4 ครั้ง	75	7.7
รวม	980	100.0

ตาราง 14 การเจ็บป่วย (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ภาวะสุขภาพโดยทั่ว ๆ ไปของท่าน ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา เจ็บ ไข้ได้ป่วยบ่อยครั้งเพียงใด		
ไม่เคย	190	19.4
1 ครั้ง	375	38.3
2 ครั้ง	260	26.5
3 ครั้ง	140	14.3
4 ครั้ง	15	1.5
รวม	980	100.0
วิธีการในการรักษาเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย		
ซื้อยากินเอง	195	19.9
ไปโรงพยาบาล	565	57.7
ไปสถานีนอนามัย	110	11.2
อื่นๆ	110	11.2
รวม	980	100.0
อบต.ควรแจกยาอะไรบ้างให้กับผู้สูงอายุ เมื่อมีอาการเจ็บป่วย		
ยาสามัญประจำบ้าน	700	71.4
ยาสมุนไพร	170	17.3
ยานอกบัญชี	70	7.1
อื่นๆ	40	4.2
รวม	980	100.0
ยาสามัญประจำบ้านชนิดใดที่จำเป็นที่สุดสำหรับผู้สูงอายุ		
ยาแก้ปวด	810	82.6
ยาแดง	20	2.0
ยาแก้ปวดท้อง	75	7.7
อื่นๆ	75	7.7
รวม	980	100.0

ตาราง 14 การเจ็บป่วย (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ไม้เท้า หรือเครื่องช่วยพยุงตัวในการเดินภายนอกบ้าน		
ไม่ใช้เลย	810	82.6
ใช้ในบางโอกาส	90	9.2
ใช้เป็นประจำ	80	8.2
รวม	980	100.0
การต้องนั่งเก้าอี้รถนั่งผู้ป่วย (Wheel Chair) เมื่อออกไปนอกบ้าน		
ไม่นั่งเลย	920	93.8
นั่งในบางโอกาส	30	3.1
นั่งเป็นประจำ	30	3.1
รวม	980	100.0
การรับบริการตรวจสุขภาพในช่องปาก ปีละ 2 ครั้ง		
ไม่ได้รับบริการ	840	85.7
ได้รับบริการ	140	14.3
รวม	980	100.0
การรับบริการตรวจเหงือก และฟัน		
ไม่ได้รับบริการ	730	74.5
ได้รับบริการ	250	25.5
รวม	980	100.0
ในกรณีที่เลิกทำงานแล้ว 1 เดือนที่ผ่านมา ได้ออกไปนอกบ้านเฉลี่ย		
สัปดาห์ละกี่ครั้ง		
ไม่ออกนอกบ้านเลย	68	14.4
เฉลี่ย 1 วัน / สัปดาห์	135	27.9
มากกว่า 1 วัน/สัปดาห์	277	57.7
รวม	480	100.0

ตาราง 15 การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและบทบาทในสังคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ดูแลหลาน เฝ้าบ้าน		
ไม่ตอบ	345	35.2
ตอบ	635	64.8
รวม	980	100.0
ให้คำปรึกษาลูกหลาน		
ไม่ตอบ	240	24.5
ตอบ	740	75.5
รวม	980	100.0
เป็นกรรมการชุมชน		
ไม่ตอบ	920	93.9
ตอบ	60	6.1
รวม	980	100.0
ประกอบอาชีพเสริม		
ไม่ตอบ	570	58.2
ตอบ	410	41.8
รวม	980	100.0
ดำเนินงานทางการเมือง		
ไม่ตอบ	970	99.0
ตอบ	10	1.0
รวม	980	100.0

ตาราง 16 ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมดูแลตนเอง

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อาบน้ำ		
ไม่ได้	20	2.0
ได้	960	98.0
รวม	980	100.0
เข้าห้องน้ำ		
ไม่ได้	20	2.0
ได้	960	98.0
รวม	980	100.0
หวีผม		
ไม่ได้	20	2.0
ได้	960	98.0
รวม	980	100.0
แต่งตัว		
ไม่ได้	20	2.0
ได้	960	98.0
รวม	980	100.0
ตัดเล็บ		
ไม่ได้	90	9.2
ได้	890	90.8
รวม	980	100.0
ออกไปนอกบ้าน		
ไม่ได้	70	7.1
ได้	910	92.9
รวม	980	100.0

ตาราง 16 ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมดูแลตนเอง (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ทำงานบางเวลา		
ไม่ได้	150	15.3
ได้	830	84.7
รวม	980	100.0
กลั้นปัสสาวะ / อุจจาระได้		
ไม่ได้	140	14.3
ได้	840	85.7
รวม	980	100.0
ออกกำลังกาย		
ไม่ได้	230	23.5
ได้	750	76.5
รวม	980	100.0
ขึ้น - ลงบันไดได้เอง		
ไม่ได้	150	15.3
ได้	830	84.7
รวม	980	100.0

ตาราง 17 ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมเกี่ยวกับงานบ้าน

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ซักผ้า, รีดผ้า		
ไม่ได้	475	48.5
ได้	505	51.5
รวม	980	100.0
ล้างชาม		
ไม่ได้	360	36.7
ได้	620	63.3
รวม	980	100.0
ทำความสะอาดบ้าน		
ไม่ได้	320	32.7
ได้	660	67.3
รวม	980	100.0
ทำกับข้าว		
ไม่ได้	465	47.4
ได้	515	52.6
รวม	980	100.0
ทำเตียง		
ไม่ได้	705	71.9
ได้	275	28.1
รวม	980	100.0
เลี้ยงสัตว์		
ไม่ได้	570	58.2
ได้	410	41.8
รวม	980	100.0

ตาราง 17 ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมเกี่ยวกับงานบ้าน (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ทำสวน		
ไม่ได้	530	54.1
ได้	450	45.9
รวม	980	100.0
ซ่อมแซมบ้าน		
ไม่ได้	780	79.6
ได้	200	20.4
รวม	980	100.0
ทำบัญชี		
ไม่ได้	950	96.9
ได้	30	3.1
รวม	980	100.0
ทิ้งขยะนอกบ้าน		
ไม่ได้	365	37.2
ได้	615	62.8
รวม	980	100.0

ตาราง 18 ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมทางสังคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา		
ไม่ได้	195	19.9
ได้	785	80.1
รวม	980	100.0

ตาราง 18 ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมทางสังคม (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การเดินทาง		
ไม่ได้	305	31.1
ได้	675	68.9
รวม	980	100.0
ออกไปซื้อของ		
ไม่ได้	180	18.4
ได้	800	81.6
รวม	980	100.0
เล่นกีฬา		
ไม่ได้	830	84.7
ได้	150	15.3
รวม	980	100.0
ไปธนาคาร		
ไม่ได้	760	77.6
ได้	220	22.4
รวม	980	100.0
ไปรับบำนาญ		
ไม่ได้	910	92.9
ได้	70	7.1
รวม	980	100.0
ไปเยี่ยมญาติ		
ไม่ได้	450	45.9
ได้	530	54.1
รวม	980	100.0

ตาราง 18 ความสามารถของผู้สูงอายุในกิจกรรมทางสังคม (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ไปหาหมอ		
ไม่ได้	180	18.4
ได้	800	81.6
รวม	980	100.0
ขับรถ		
ไม่ได้	730	74.5
ได้	250	25.5
รวม	980	100.0

ตาราง 19 ความอยู่ดีด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
บ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง		
ไม่ใช่	290	29.5
ใช่	690	70.5
รวม	980	100.0
บ้านเรือนมั่นคงแข็งแรง		
ไม่ใช่	365	37.2
ใช่	615	62.8
รวม	980	100.0
อยู่ในบ้านที่ประกอบด้วยคน 3 รุ่น		
ไม่ใช่	495	50.5
ใช่	485	49.5
รวม	980	100.0

ตาราง 19 ความอยู่ดีด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
บ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง		
ไม่ใช่	290	29.5
ใช่	690	70.5
รวม	980	100.0
บ้านเรือนมั่นคงแข็งแรง		
ไม่ใช่	365	37.2
ใช่	615	62.8
รวม	980	100.0
อยู่ในบ้านที่ประกอบด้วยคน 3 รุ่น		
ไม่ใช่	495	50.5
ใช่	485	49.5
รวม	980	100.0
มีระบบป้องกันไฟไหม้บ้าน		
ไม่ใช่	730	74.5
ใช่	250	25.5
รวม	980	100.0
มีห้องปฏิบัติการสาธิต		
ไม่ใช่	900	91.8
ใช่	80	8.2
รวม	980	100.0
มีหลักประกันด้านรายได้		
ไม่ใช่	720	73.5
ใช่	260	26.5
รวม	980	100.0

ตาราง 19 ความอยู่ดีด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
มีหลักประกันด้านสุขภาพ		
ไม่ใช้	500	51.0
ใช้	480	49.0
รวม	980	100.0
มีเงินพอกินพอใช้ / เงินออม		
ไม่ใช้	360	36.7
ใช้	620	63.3
รวม	980	100.0
บ้านมีราวเกาะขึ้นลงบันได		
ไม่ใช้	560	57.1
ใช้	420	42.9
รวม	980	100.0
ห้องน้ำไม่เปียกชื้น		
ไม่ใช้	420	42.9
ใช้	560	57.1
รวม	980	100.0

ตาราง 20 ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ		
ด้านสุขภาพและอนามัย	675	68.9
ด้านความปลอดภัยในชีวิต	200	20.4
ด้านที่อยู่อาศัย	35	3.6
ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส	30	3.1
ไม่ตอบ	40	4.1
รวม	980	100.0

ตาราง 21 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับ และต้องการรับบริการสวัสดิการสังคมประเภทต่าง ๆ

ลำดับ	การได้รับการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	ก. การได้รับสวัสดิการ		ข. ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	1. สวัสดิการสังคมด้านสุขภาพและอนามัย				
1	สถานีอนามัยจัดหน่วยเคลื่อนที่ตรวจสุขภาพถึงบ้านของท่าน	320	32.7	95	14.4
2	ท่านได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย	875	89.3	85	80.9
3	ท่านได้รับความสะดวกโดยมีสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน	845	86.2	95	70.4
4	ท่านได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุในการรักษา	645	65.8	285	85.1
5	ท่านได้รับบริการทางการแพทย์แผนไทยดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ	145	14.8	525	62.9
6	สถานีอนามัยนัดตรวจสุขภาพของท่านทุกเดือน	300	30.6	350	51.5
7	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุประจำหมู่บ้าน(ชุมชน)	235	24.0	515	69.1
8	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีชมรมผู้สูงอายุสำหรับผู้รักสุขภาพ	240	24.5	430	58.1
	2. สวัสดิการสังคมด้านการศึกษา				
9	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีห้องสมุดสำหรับผู้สูงอายุภายในชุมชน	60	6.1	290	31.5
10	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีนักศึกษาฝึกสอนไปสอนที่บ้าน	40	4.1	115	12.2
11	โรงเรียนในชุมชนของท่านมีชั้นเรียนพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ	10	1.0	110	11.3
12	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีผู้นำชุมชนไปสอนหนังสือในหมู่บ้าน(ชุมชน)	20	2.0	110	11.5
13	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านโดยผู้สูงอายุ	20	2.0	285	29.7
14	มีการปลูกจิตสำนึก ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ	120	12.2	210	24.4

ตาราง 21 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับ และต้องการรับบริการสวัสดิการสังคมประเภทต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับ	การได้รับการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	ก. การได้รับสวัสดิการ		ข. ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีสื่อวิทยุของรัฐและชุมชนให้บริการข้อมูลข่าวสาร	400	40.8	300	51.7
16	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ	80	8.2	390	43.3
	3. สวัสดิการสังคมด้านนันทนาการ				
17	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีครูสอนรำมวยจีน (ไทเก๊ก) ทุกวัน	100	10.2	365	41.5
18	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย	585	59.7	245	62.0
19	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีส่วนสาธารณะประจำหมู่บ้าน(ชุมชน)	335	34.2	480	74.4
20	มีการลดหย่อนค่าเข้าชมสถานที่เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ อุทยาน	310	31.6	400	59.7
21	มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่างๆ	290	29.6	540	78.3
22	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย	520	53.1	280	60.9
	4. สวัสดิการสังคมด้านความปลอดภัยในชีวิต				
23	มีการจัดการด้านการรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุ	455	46.4	465	88.5
24	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการช่วยเหลือผู้สูงอายุจากการถูกรบกวนกรรม ทอดทิ้ง	440	44.9	430	79.6
25	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ	455	46.4	435	82.9
	5. สวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัย				
26	ท่านอาศัยอยู่ที่บ้านสงเคราะห์คนชราโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย	30	3.1	20	2.1
27	ท่านอาศัยบ้านสงเคราะห์คนชราโดยเสียค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน	0	0.0	30	3.1
28	ท่านอาศัยอยู่ที่บ้านเอื้ออาทร	0	0.0	20	2.0

ตาราง 21 ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับ และต้องการรับบริการสวัสดิการสังคมประเภทต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับ	การได้รับการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	ก. การได้รับสวัสดิการ		ข. ความต้องการสวัสดิการ สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	6. สวัสดิการสังคมด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส				
29	ท่านได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 500 บาท	870	88.8	60	54.5
30	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีกองทุนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ	410	41.8	395	69.3
31	หมู่บ้าน(ชุมชน)มีการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณี	405	41.3	305	53.0
32	มีหน่วยงานของรัฐบริการจัดหางานให้ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน	0	4.1	390	41.5
33	หมู่บ้าน(ชุมชน)มีศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	80	8.2	540	60.0

ตาราง 22.1 การวิเคราะห์การผันแปรปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (อาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น)

ที่มาของตัวแปร (Source of Variation)		Experimental Method				
		ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)	อัตราอิสระ (df)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวมกำลังสอง (Mean Square)	F	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (Main Effects)	(Combined)	79.069	21	3.765	24.331	.000
	เพศ	.236	1	.236	1.525	.217
	อายุ	28.390	4	7.098	45.865	.000
	การศึกษา	7.443	6	1.241	8.017	.000
	เขตที่อยู่อาศัย	.541	1	.541	3.497	.062
	ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน	2.084	2	1.042	6.732	.001
	รายได้รวมต่อเดือน	2.498	3	.833	5.380	.001
	บ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง	11.030	1	11.030	71.279	.000
	สุขภาพร่างกายแข็งแรง	9.810	2	4.905	31.698	.000
	ทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้	1.292	1	1.292	8.346	.004
ตัวแปรผันร่วม (Covariates)	จำนวนบุตร	1.498	1	1.498	9.683	.002
Model		80.568	22	3.662	23.665	.000
Residual		123.335	797	.155		
Total		203.902	819	.249		

ตาราง 22.2 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (อาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น)

ตัวแปรและกลุ่มย่อย		จำนวนตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Predicted Mean)			ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Deviation)		
			ยังไม่ปรับ (Unadjusted)	ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระและตัว แปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates)	ยังไม่ปรับ (Unadjusted)	ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระ และตัวแปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates))
เพศ	ชาย	430	.4651	.4829	.4843	.00170	.01947	.02087
	หญิง	390	.4615	.4419	.4404	-.00188	-.02147	-.02301
อายุ	60-64 ปี	170	.1176	.0505	.0319	-.34577	-.41287	-.43156
	65-69 ปี	270	.4074	.4334	.4356	-.05601	-.03006	-.02784
	70-74 ปี	100	.6000	.5192	.5400	.13659	.05574	.07663
	75-79 ปี	150	.7333	.6951	.7174	.26992	.23165	.25400
	80-92 ปี	130	.6154	.7556	.7336	.15197	.29218	.27015
การศึกษา	ไม่ได้รับการศึกษา	200	.4000	.4382	.4588	-.06341	-.02519	-.00459
	ประถมศึกษาตอนต้น	430	.4651	.4523	.4580	.00170	-.01113	-.00540
	ประถมศึกษาตอนปลาย	80	.8750	.7169	.6775	.41159	.25353	.21412
	มัธยมศึกษาตอนต้น	30	.0000	.1309	.1309	-.46341	-.33252	-.33252
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ปวช.)	30	.3333	.5662	.5409	-.13008	.10280	.07745
	ปริญญาตรี	40	.5000	.4504	.3845	.03659	-.01301	-.07892
	สูงกว่าปริญญาตรี	10	.0000	.1587	.1556	-.46341	-.30471	-.30780

ตาราง 22.2 การวิเคราะห์การจำแนกพหุปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ (อาศัยอยู่กับลูกหลาน หรือแยกไปอาศัยอยู่ที่อื่น) (ต่อ)

ตัวแปรและกลุ่มย่อย		จำนวนตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Predicted Mean)			ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Deviation)		
			ยังไม่ปรับ (Unadjusted)	ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระและตัว แปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates)	ยังไม่ปรับ (Unadjusted)	ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระและ ตัวแปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates)
เขตที่อยู่อาศัย	เขตเมือง	210	.4286	.4026	.3942	-.03484	-.06079	-.06919
	เขตชนบท	610	.4754	.4843	.4872	.01200	.02093	.02382
ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน	ทำงานเต็มเวลา (Full Time)	140	.4286	.3219	.3124	-.03484	-.14156	-.15105
	ทำงานบางช่วงเวลา (Part Time)	280	.3929	.4994	.4972	-.07056	.03603	.03378
	ไม่ได้ทำงาน	400	.5250	.4877	.4926	.06159	.02432	.02922
รายได้รวมต่อเดือน	500-2,500 บาท	220	.5000	.5055	.4995	.03659	.04213	.03607
	2,501-4,000 บาท	150	.4667	.3382	.3474	.00325	-.12524	-.11601
	4,001-7,500 บาท	190	.5263	.4553	.4499	.06290	-.00813	-.01350
	7,501-70,000 บาท	260	.3846	.5060	.5097	-.07880	.04255	.04627
บ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง	ไม่ใช่	190	.2632	.1955	.1908	-.20026	-.26792	-.27265
	ใช่	630	.5238	.5442	.5456	.06039	.08080	.08223
สุขภาพร่างกายแข็งแรง	น้อย	150	.4000	.2629	.2684	-.06341	-.20055	-.19502
	ปานกลาง	220	.3636	.3441	.3244	-.09978	-.11933	-.13897
	มาก	450	.5333	.5886	.5964	.06992	.12519	.13295
ทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้	ไม่ได้	40	.2500	.2506	.2692	-.21341	-.21283	-.19425
	ได้	780	.4744	.4743	.4734	.01094	.01091	.00996

ตาราง 22.4 Model Goodness of Fit ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ

	ตัวแปรอิสระ (Factors)		ตัวแปรอิสระและตัวแปรร่วม (Factors and Covariates)	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ยกกำลังสอง (R Squared)	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ยกกำลังสอง (R Squared)
การจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ by เพศ, อายุ, การศึกษา, เขตที่อยู่อาศัย, ลักษณะการใช้เวลาในการทำงาน, รายได้รวมต่อเดือน, บ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง, สุขภาพร่างกายแข็งแรง, ทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้ with จำนวนบุตร	.623	.388	.629	.395

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลนี้ไม่เปิดเผย
ใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยเท่านั้น

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิต ปัญหาด้านสังคมสุขภาพ การเงินและการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุในภาคใต้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

1. ปัจจุบันท่านมีอายุกี่ปี (ระบุ) ปี

มีอายุน้อยกว่า 60 ปี *โปรดการสัมภาษณ์...*

2. ท่านอาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานหรือไม่ (การจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ)

0 อยู่กับลูกหลาน

1 ไม่ได้อยู่กับลูกหลาน(แยกไปอยู่ที่อื่น)

3. เพราะเหตุใดท่านจึงไม่อาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลาน(ระบุ).....

0 อยู่กับลูกหลาน

4. บ้านที่ท่านอาศัยอยู่เป็นกรรมสิทธิ์ของใคร

0 ของตนเอง

1 ของบุตรหลาน

2 ของญาติ

3 ของราชการ

4 บ้านเช่า

5 ของนายจ้าง

6 บ้านพักคนชรา

7 อื่นๆ(ระบุ).....

5. เพศ

0 ชาย

1 หญิง

6.เขตที่อยู่อาศัย

0 ในเขตเทศบาล

1 นอกเขตเทศบาล

7.การศึกษา 0 ไม่ได้ศึกษา

1 ประถมศึกษาตอนต้น

2 ประถมศึกษาตอนปลาย

3 มัธยมศึกษาตอนต้น

4 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ปวช.)

5 อนุปริญญา (ปวศ.)

6 ปริญญาตรี

7 สูงกว่าปริญญาตรี

8.ศาสนา

0 พุทธ

1 อิสลาม

2 อื่น ๆ ระบุ.....

9.สถานภาพสมรส

0 โสด

1 หม้าย

2 หย่าร้าง

3 แยกกันอยู่

4 กำลังอยู่กับคู่สมรส

5 กำลังอยู่กับคู่ชีวิต (Life partner)

10.จำนวนบุตร (ระบุ) คน ไม่เข้าข่าย(โสด)

11. ปัจจุบันในครัวเรือนของท่านมีเด็กอายุต่ำกว่า 8 ปี อาศัยอยู่ร่วมกับบ้านหรือไม่ 0 ไม่มี 1 มี

12. ปัจจุบันท่านทำงานใดเป็นหลัก

0 เจ้าของกิจการ

1 เกษตรกร

2 พนักงานบริษัทเอกชน

3 รับจ้างทั่วไป

4 ข้าราชการบ้านนา/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

5 อื่น ๆ (ระบุ).....

9 ไม่ได้ทำงาน

13. ลักษณะการใช้เวลาในการทำงานของท่าน

- 0 ทำงานเต็มเวลา (Full Time) 1 ทำงานบางช่วงเวลา (Part Time) 9 ไม่ได้ทำงาน

14. ท่านวางแผนจะเลิกทำงานเมื่อมีอายุกี่ปี (ระบุ) ปี 9 ไม่ได้ทำงาน

15. (สำหรับผู้ที่ตอบว่าไม่ได้ทำงานในข้อ 13) ในอนาคต ท่านต้องการจะกลับไปทำงานเพื่อหารายได้ หรือไม่

- ไม่ต้องการทำงาน ต้องการทำงาน โปรดระบุอาชีพ.....

9 ยังทำงานอยู่

16. (สำหรับผู้ที่ตอบว่าไม่ได้ทำงานในข้อ 13) ในอดีต ท่านทำงานใดเป็นอาชีพหลัก โปรดระบุอาชีพ.....

9 ยังทำงานอยู่

17. ปัจจุบันท่านมีรายได้จากแหล่งใดบ้าง

มีรายได้เป็นของตนเองเฉลี่ย บาท/เดือน

บุตรหลานให้ใช้เฉลี่ย บาท/เดือน

เงินผู้สูงอายุ บาท/เดือน

อื่นๆ (ระบุ) เป็นจำนวนเงิน บาท/เดือน

(ระบุ) เป็นจำนวนเงิน บาท/เดือน

รวมรายได้..... บาท/เดือน

18. รายได้ครัวเรือน (รายได้ของสมาชิกครัวเรือนรวมกัน)เฉลี่ย/เดือน บาท

19. ปัจจุบันท่านมีรายได้เพียงพอกับความต้องการใช้จ่ายหรือไม่

- 0 ลำบาก 1 ส่วนใหญ่ไม่พอ 2 บางครั้งไม่พอ 3 พอดี 4 มีเกินพอ (มีเหลือ)

20. ปัจจุบันท่านมีหนี้สินหรือไม่

- 0 ไม่มี (ข้ามไปถามข้อ 22) 1 มี

21. ท่านเป็นหนี้แหล่งใดบ้างและเป็นจำนวนเงินเท่าไร

เพื่อน คนรู้จัก บาท

ญาติ บาท

นายทุนเงินกู้ บาท

ธนาคาร สหกรณ์ สถาบันการเงิน บาท

อื่นๆ (ระบุ) เป็นจำนวนเงิน บาท

รวมหนี้สิน.....บาท

28. ท่านมีความกังวลในปัจจัยก่อความเครียดในผู้สูงอายุต่อไปนี้หรือไม่

ปัจจัยก่อความเครียด	ระดับความกังวล					ไม่กังวล
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย	
1 การเปลี่ยนแปลงในสรีระ รูปร่าง	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2 กลัวความแก่	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3 การเกษียณอายุ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4 การเปลี่ยนแปลงในกามารมณ์	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5 การเปลี่ยนแปลงทางการเงิน	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7 การคิดล่วงหน้าถึงการมีอายุ	☐	☐	☐	☐	☐	☐

29. กรุณาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้ ถึง ความรู้สึกเบื่อ, เหนง, ห่อเหี่ยวใจ, กลัว ของท่าน ในรอบระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ว่าเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือไม่

	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
1 ท่านรู้สึกเบื่อในสิ่งที่ไม่เคยเบื่อมาก่อน	☐	☐	☐	☐
2 ท่านรู้สึกว่ลำบากในการทำให้จิตใจจดจ่อกับสิ่งที่ทำ	☐	☐	☐	☐
3 ท่านรู้สึกห่อเหี่ยวใจ	☐	☐	☐	☐
4 ท่านรู้สึกว่าทุก ๆ สิ่งที่ท่านทำเป็นเรื่องยุ่งยาก	☐	☐	☐	☐
5 ท่านรู้สึกมีความหวังกับอนาคต	☐	☐	☐	☐
6 ท่านรู้สึกกลัว	☐	☐	☐	☐
7 ท่านนอนหลับไม่สนิท	☐	☐	☐	☐
8 ท่านรู้สึกว่ามีความสุข	☐	☐	☐	☐
9 ท่านรู้สึกเหงา	☐	☐	☐	☐
10 ท่านรู้สึกว่าไม่สามารถไปถึงวัตถุประสงค์	☐	☐	☐	☐

30. ปัจจุบันท่านมีความสุข (Enjoy Life) ในการดำรงชีวิตมากน้อยเพียงไร

- 0 น้อย 1 ค่อนข้างน้อย 2 ปานกลาง 3 ค่อนข้างมาก 4 มากที่สุด

31. ปัจจัยใดต่อไปนี้ที่ท่านให้ความสำคัญสูงสุด 3 อันดับแรก เมื่อท่านมีอายุมากกว่า 65 ปี (ใส่เลข 1-3 ใน)

☐ การใช้เวลากับครอบครัวและเพื่อน	☐ การท่องเที่ยว การพักผ่อนหย่อนใจ
☐ มีงานพิเศษ (Part - Time Job)	☐ การเล่นกีฬาและออกกำลังกาย
☐ มีเวลาว่าง (Leisure Time)	☐ มีงานอดิเรก (Hobbies)

32. ปัจจัยใดต่อไปนี้ที่ท่านเป็นกังวลมากที่สุด 3 อันดับแรก เมื่อท่านมีอายุมากกว่า 65 ปี (ใส่เลข 1-3 ใน)

☐ การต้องพักอยู่ในสถานพยาบาล	☐ เป็นโรคร้ายจากการสูงอายุ
☐ เป็นอัมพาต	☐ เป็นภาระด้านการเงินแก่บุตรหลาน และคนอื่น ๆ

33. หลายคนกล่าวว่า การมีชีวิตที่ร่างกายแข็งแรงเป็นเรื่องสำคัญของการดำรงชีวิต สุขภาพร่างกายของท่านแข็งแรงในระดับใด

- 1 น้อยที่สุด 2 ค่อนข้างน้อย 3 ปานกลาง 4 ค่อนข้างมาก 5 มากที่สุด

34. สุขภาพจิต (มีความเครียด รู้สึกกังวลใจ กอดค้น) ของท่านอยู่ในระดับใด

- 1 ไม่มี 2 ไม่ค่อยดี 3 ปานกลาง 4 ก่อนข้างดี 5 ดีที่สุด

35. ปัจจุบันท่านมีความบกพร่องทางสุขภาพกายต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้หลายข้อ)

- เป็นอัมพาต สมองเสื่อม ความดันโลหิตสูง
 ปอดอุดตันเรื้อรัง ต้อกระจก ความดันโลหิตต่ำ
 หัวใจขาดเลือด วัณโรค มะเร็งตับ
 มะเร็งปอด เบาหวาน (Diabetes) คิดเชื้อระบบหายใจส่วนล่าง
 คิดเชื้อระบบหายใจส่วนกลาง อื่น ๆ (ระบุ)

ไม่เข้าข่าย(ไม่มีความบกพร่องทางสุขภาพกาย)

36. ท่านยินดีจ่าย (Willingness to Pay) ค่ายา และด้านการแพทย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีชีวิตที่สุขภาพดี และไม่ต้องเข้าพักในสถานพยาบาลเป็นเงินสูงสุดเท่าไร (ระบุ) บาท ไม่ยินดีจ่าย

37. ประเภทของความพิการทุพพลภาพและความรุนแรงในผู้สูงอายุ

- 1 นอนติดเตียง 2 ต้องอยู่ในบ้าน 3 ออกนอกบ้านได้

38. ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมประจำวันเป็นอิสระ

ไม่ได้ ได้

- 1) ทำหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันได้
- 2) กลับปีสภาวะและอุจจาระได้
- 3) ทำหน้าที่ในบ้านได้

39. พฤติกรรมสุขภาพของท่านเป็นตามรายการต่อไปนี้ใช่หรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

- 1) ออกกำลังกายโดยสะสมก้าวเดิน
- 2) น้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน
- 3) มีพื้นต่ำกว่า 20 ซี่
- 4) มีโรคประจำตัว
- 5) กินไม่ได้นอนไม่หลับเป็นประจำ
- 6) ดื่มเหล้า
- 7) สูบบุหรี่
- 8) กินอาหารน้อยกว่าวันละ 3 มื้อ
- 9) กินอาหารปลาเป็นประจำ
- 10) กินผักอย่างเหมาะสม
- 11) กินผลไม้เป็นประจำ
- 12) กินอาหารรสจัด
- 13) ดื่มน้ำสะอาดน้อยกว่าวันละ 6 แก้ว

40. ถ้าท่านตื่นนอนในตอนเช้า และพบว่าไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตัวเองได้ ท่านมีคนที่จะดูแล ช่วยเหลือท่านได้หรือไม่

- ไม่มี (ข้ามไปตามข้อ 41) มี

41. บุคคลที่จะมาดูแลท่านในกรณีที่ท่านช่วยเหลือตัวเองไม่ได้มีกี่คน (ระบุ)คน เป็นใครบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- บุตรชาย พ่อ-แม่ บุตรหญิง หลานชาย
 สามี หลานสาว ภรรยา ปู่-ย่า ตา-ยาย
 น้องสาว เขย สะใภ้ น้องชาย จ้างคนมาดูแล
 เพื่อน / เพื่อนบ้าน อื่น ๆ (ระบุ)

42. ท่านอาศัยอยู่ที่บ้านแห่งนี้กับใครบ้าง

- อยู่คนเดียว อยู่กับคนอื่น ๆ จำนวน (ระบุ)คน และมีความสัมพันธ์กับท่านในฐานะใด
 คนที่ 1 เป็น คนที่ 2 เป็น
 คนที่ 3 เป็น คนที่ 4 เป็น
 คนที่ 5 เป็น คนที่ 6 เป็น

43. ถ้าท่านต้องการพูดคุย หรือ ให้มีคนมารับฟังท่านเมื่อต้องการ บุคคลดังกล่าวมีกี่คน (ระบุ)คน เป็นใครบ้าง
 กรุณาระบุความสัมพันธ์กับท่าน

- คนที่ 1 เป็น คนที่ 2 เป็น
 คนที่ 3 เป็น คนที่ 4 เป็น
 คนที่ 5 เป็น คนที่ 6 เป็น

44. ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยหกล้มจนได้รับการบาดเจ็บตามมาหรือไม่

- ไม่เคย เคย (ระบุ)ครั้ง

45. ภาวะสุขภาพโดยทั่ว ๆ ไปของท่าน ในรอบระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา เจ็บไข้ได้ป่วยบ่อยครั้งเพียงใด

- 0 ไม่เคยป่วย 1 นาน ๆ ครั้ง 2 บางครั้ง 3 บ่อย ๆ 4 ตลอดปี

46. ปกติเมื่อท่านป่วย ท่านใช้วิธีการใดในการรักษาอาการเจ็บป่วย

- ซื้อยากินเอง ไปโรงพยาบาล ไปสถานเอนามัย อื่น ๆ (ระบุ)

47. ท่านคิดว่า อบค. ควรแจกยาอะไรบ้างให้กับผู้สูงอายุ เมื่อมีอาการเจ็บป่วย

- ยาสามัญประจำบ้าน ยาสมุนไพร ยานอกบัญชี อื่น ๆ (ระบุ)

48. ยาสามัญประจำบ้านชนิดใดที่จำเป็นที่สุดสำหรับผู้สูงอายุ

- 1 ยาแก้ปวด 2 ยาแดง 3 ยาแก้ปวดท้อง 4 อื่น ๆ (ระบุ)

49. ท่านต้องใช้ไม้เท้า หรือ เครื่องช่วยพยุงตัวในการเดินภายนอกบ้านบ้างหรือไม่

- 0 ไม่ใช้เลย 1 ใช้ในบางโอกาส 2 ใช้เป็นประจำ

50. ท่านต้องนั่งเก้าอี้รถนั่งผู้ป่วย (Wheel Chair) เมื่อออกไปนอกบ้านบ้างหรือไม่

- 0 ไม่นั่งเลย 1 นั่งในบางโอกาส 2 นั่งเป็นประจำ

51. การเข้าถึงสถานบริการและการรับบริการ (ตอบได้หลายข้อ)

- ตรวจสอบสุขภาพในช่องปาก ปีละ 2 ครั้ง รับบริการตรวจเหงือก และฟัน
 รับบริการการรักษาเมื่อเจ็บป่วย

52. ในกรณีที่ท่านเลิกทำงานแล้ว ในรอบระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา ท่านออกไปนอกบ้านเฉลี่ยสัปดาห์ละกี่ครั้ง

- 0 ไม่ออกนอกบ้านเลย 1 เฉลี่ย 1 วัน / สัปดาห์ 2 มากกว่า 1 วัน/สัปดาห์
 9 ยังทำงานอยู่

53. การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและบทบาทในสังคม (ตอบได้หลายข้อ)

- ดูแลหลาน เฝ้าบ้าน ให้คำปรึกษาลูกหลาน
 เป็นกรรมการชุมชน ประกอบอาชีพเสริม
 ผลิตงานศิลปะ ผลิตงานทางวิชาการ
 ดำเนินงานทางการเมือง อื่นๆ(ระบุ).....

54. ปัจจุบันท่านยังทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้หรือไม่ (ตอบได้หลายข้อ)

กิจกรรมดูแลตนเอง	กิจกรรมเกี่ยวกับงานบ้าน	กิจกรรมทางสังคม
☐ อาบน้ำ	☐ ซักผ้า, รีดผ้า	☐ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา
☐ เข้าห้องน้ำ	☐ ล้างชาม	☐ การเดินทาง
☐ หวีผม	☐ ทำความสะอาดบ้าน	☐ ออกไปซื้อของ
☐ แต่งตัว	☐ ทำกับข้าว	☐ เล่นกีฬา
☐ ตัดเล็บ	☐ ทำเตียง	☐ ไปธนาคาร
☐ ออกไปนอกบ้าน	☐ เลี้ยงสัตว์	☐ ไปรับบำนาญ
☐ ทำงานบางเวลา	☐ ทำสวน	☐ ไปเยี่ยมญาติ
☐ กลับปีศาจ / อูจจาระได้	☐ ซ่อมแซมบ้าน	☐ ไปหาหมอ
☐ โทรศัพท์	☐ ทำบัญชี	☐ ขับรถ
☐ ออกกำลังกาย	☐ ทิ้งขยะนอกบ้าน	
☐ ขึ้น - ลงบันไดได้เอง		

55. ความอยู่ดีด้านเศรษฐกิจของท่าน (ตอบได้หลายข้อ)

- บ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง มีหลักประกันด้านรายได้
 บ้านเรือนมั่นคงแข็งแรง มีหลักประกันด้านสุขภาพ
 อยู่ในบ้านที่ประกอบด้วยคน 3 รุ่น มีเงินพอกินพอใช้ / เงินออม
 มีระบบป้องกันไฟไหม้ บ้านมีราวเกาะขึ้นลงบันได
 มีห้องปฏิบัติการสันทนาการ ห้องน้ำไม่เปียกชื้น

56. ท่านต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ด้านใดมากที่สุด(ตอบ 1 ข้อ)

- 1 ด้านสุขภาพและอนามัย 2 ด้านการศึกษา
 3 ด้านนันทนาการ 4 ด้านความปลอดภัยในชีวิต
 5 ด้านที่อยู่อาศัย 6 ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส

57 ข้อมูลด้านสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ

ลำดับ	การได้รับการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	ก. การได้รับสวัสดิการ			ข. ถ้าตอบไม่ได้รับ , ไม่ทราบ ท่านต้องการสวัสดิการหรือไม่	
		ไม่ได้รับ	ได้รับ	ไม่ทราบ	ไม่ต้องการ	ต้องการ
	1. สวัสดิการสังคมด้านสุขภาพและอนามัย					
1	สถานอนามัยจัดหน่วยเคลื่อนที่ตรวจสอบสุขภาพถึงบ้านของท่าน					
2	ท่านได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย					
3	ท่านได้รับความสะดวกโดยมีสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน					
4	ท่านได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุในการรักษา					
5	ท่านได้รับบริการทางการแพทย์แผนไทยดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ					
6	สถานอนามัยนัดตรวจสอบสุขภาพของท่านทุกเดือน					
7	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุประจำหมู่บ้าน(ชุมชน)					
8	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีชมรมผู้สูงอายุสำหรับผู้รักสุขภาพ					
	2. สวัสดิการสังคมด้านการศึกษา					
9	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีห้องสมุดสำหรับผู้สูงอายุภายในชุมชน					
10	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีนักศึกษาฝึกสอนไปสอนที่บ้าน					
11	โรงเรียนในชุมชนของท่านมีชั้นเรียนพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ					
12	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีผู้นำชุมชนไปสอนหนังสือในหมู่บ้าน(ชุมชน)					
13	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านโดยผู้สูงอายุ					
14	มีการปลูกจิตสำนึก ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ					
15	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีสื่อวิทยุของรัฐและชุมชนให้บริการข้อมูลข่าวสาร					
16	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ					

ลำดับ	การได้รับการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	ก. การได้รับสวัสดิการ			ข. ถ้าตอบไม่ได้รับ , ไม่ทราบ ท่านต้องการสวัสดิการหรือไม่	
		ไม่ได้รับ	ได้รับ	ไม่ทราบ	ไม่ต้องการ	ต้องการ
	3. สวัสดิการสังคมด้านนันทนาการ					
17	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีкруสวนร่วมวัยจีน (ไทเก๊ก) ทุกวัน					
18	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย					
19	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีส่วนสาธารณะประจำหมู่บ้าน(ชุมชน)					
20	มีการลดหย่อนค่าเข้าชมสถานที่เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ อุทยาน					
21	มีลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่างๆ					
22	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย					
	4. สวัสดิการสังคมด้านความปลอดภัยในชีวิต					
23	มีการจัดการด้านการรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุ					
24	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีการช่วยเหลือผู้สูงอายุจากการถูกรูขุมกรรม ทอดทิ้ง					
25	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ					
	5. สวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัย					
26	ท่านอาศัยอยู่ที่บ้านสงเคราะห์คนชราโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย					
27	ท่านอาศัยที่บ้านสงเคราะห์คนชราเสียค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน					
28	ท่านอาศัยอยู่ที่บ้านเอื้ออาทร					
	6. สวัสดิการสังคมด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส					
29	ท่านได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 500 บาท					
30	หมู่บ้าน(ชุมชน)ของท่านมีกองทุนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ					
31	หมู่บ้าน(ชุมชน)มีการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณีรายละ..... บาท					
32	มีหน่วยงานของรัฐบริการจัดหางานให้ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน					
33	หมู่บ้าน(ชุมชน)มีศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ					

ขอขอบคุณ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ชื่อ-นามสกุลผู้สัมภาษณ์ วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....